

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ДОКЛАД

ОТНОСНО

ДЕЙНОСТТА НА СЪВЕТА ЗА КООРДИНАЦИЯ В БОРБАТА
С ПРАВОНАРУШЕНИЯТА, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ
ИНТЕРЕСИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
ПРЕЗ 2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Резюме	2
I. ПРОВЕДЕНИ ЗАСЕДАНИЯ НА СЪВЕТА.....	3
II. ПРЕДПРИЕТИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА БОРБА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС ПРЕЗ 2015 Г.....	4
1. Законодателни мерки.	4
2. Административни мерки.	7
III. ПРЕДПРИЕТИ ОРГАНИЗАЦИОННИ И ОПЕРАТИВНИ МЕРКИ В БЪЛГАРИЯ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ПРИХОДНАТА И РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА НА ЕС И НА НАЦИОНАЛНИЯ БЮДЖЕТ	10
1. Организационни мерки.....	10
2. Реорганизация на звена/подобряване на кадровото обезпечаване.....	11
3. Обучения за повишаване осведомеността в борбата с измамите.....	11
4. Въведени ИТ инструменти, системи за обмен на информация, риск индикатори, рискови профили, червени флагове.	12
IV. ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА КООРДИНАЦИЯТА И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА НАЦИОНАЛНО НИВО, С ОЛАФ И С КОМПЕТЕНТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ НА ЕС И/ИЛИ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ ЗА ЗАЩИТА НА ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС	14
1. Въпросник по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г.....	14
2. Препоръки на Европейската комисия по доклада – Борба с измамите – 2013 г.....	14
3. Постоянна работна група по нередностите.	14
4. Годишна конференция на Работна група „Цигари” към ОЛАФ.....	14
5. Заседание на Консултативния комитет за борба с измамите (COCOLAF).....	15
6. Заседания на Работна група „Докладване и анализ на нередности и измами“.....	15
7. Втора среща на Работна група „АФКОС” към COCOLAF.	16
8. Заседание на Работна група „Предотвратяване на измамите” към COCOLAF.....	16
9. Заседания на Работна група „Борба с измамите“ към Съвета на ЕС.	16
10. Обучение на обучители за използване на новата версия на електронната система за управление на нередности – IMS 5.0.....	16
11. Работна среща на национално ниво на служителите по нередности по СКФ.....	16
12. Работна среща в МРРБ с ГД „Управление на териториалното сътрудничество”.	17
13. Участие в конференция в гр. Рим, Италия.	17
14. Участие в семинар в гр. Букурещ, Румъния.	17
15. Участие в семинар в Естония	18
16. Оперативно сътрудничество на дирекция АФКОС – МВР с ОЛАФ.	18
17. Докладване на нередности – координация на национално ниво и с ОЛАФ.....	19
18. Административно-контролна дейност на дирекция АФКОС.	25
V. ОПЕРАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ ПРЕЗ 2015 Г. В БОРБАТА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ПРИХОДНАТА И РАЗХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА НА ЕС И НАЦИОНАЛНИЯ БЮДЖЕТ	27
1. Извършени административни проверки, включително проверки на място, финансови инспекции, одити, ревизии и други действия.....	27
2. Образувани преписки и наказателни производства, приключили със съдебно решение наказателни производства.....	39
VI. ПО-ВАЖНИ ДЕЙНОСТИ, ОСЪЩЕСТВЕНИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА И ИНФОРМАЦИОННИЯ ОБМЕН, ПОВИШАВАНЕ ИНФОРМИРАНОСТТА И ПОСТИГАНЕ НА ШИРОКА ОБЩЕСТВЕНА ОСВЕДОМЕНОСТ ПО ВЪПРОСИТЕ НА БОРБАТА С НЕРЕДНОСТИТЕ И ИЗМАМИТЕ, ЗАСЯГАЩИ ФИНАНСОВИТЕ ИНТЕРЕСИ НА ЕС.....	45

Резюме

Съветът за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, създаден с ПМС №18 от 4 февруари 2003 г., ежегодно отчита дейността си пред Министерския съвет. Докладът за дейността на Съвета се изготвя на базата на информация, представена от членовете на Съвета и от Прокуратурата на Република България и представя мерките, предприети в Република България за борба с измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и националния бюджет, в изпълнение на член 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В настоящия доклад са представени по-важните законодателни, административни, организационни и оперативни мерки, предприети през 2015 г. в България, за осъществяване на ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС, сред които са: приетите Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, Закон за изменение и допълнение на Закона за митниците и Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; приетият План за действие за 2015 – 2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г.; подписаните споразумения за сътрудничество и взаимодействие, проведените обучения за повишаване административния капацитет на служителите в областта на защитата на финансовите интереси на Европейския съюз; развитието на ИТ инструментите, сред които разработената от Европейската комисия система „Арахне“, като инструмент за оценка на риска по оперативните програми.

В доклада са представени и дейности в областта на координацията и сътрудничеството на национално и европейско ниво в борбата с измамите през 2015 г., с приоритет оперативното сътрудничество с Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ). Представена е информация за извършените административни проверки и финансови инспекции, включително подробна информация за ангажиментите на Одитния орган в Република България. Посочени са конкретни оперативни действия, предприети от страна на институциите, представени в Съвета и от Прокуратурата, в борбата с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС, добри практики, а така също и информация за образуваните преписки и наказателни производства през 2015 г.

В доклада е отделено специално внимание за обобщение и анализ на статистиката за 2015 г. за докладваните нередности, засягащи бюджета на Европейския съюз, делегиран за изпълнение на Република България в режим на споделено управление. През 2015 г. са докладвани по Структурните и Кохезионния фонд до ОЛАФ и на национално ниво общо 802 нередности. От тях до ОЛАФ са изпратени 107 нередности с финансово изражение 39 246 099 евро, от които 4 нередности са квалифицирани като подозрения за измама с обща сума 74 239 евро. От докладваните нередности 70% са свързани с нарушения на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки По Земеделските фондове докладваните нередности до ОЛАФ и на национално ниво са общо 1004, от които до ОЛАФ са докладвани 40 нередности с финансово изражение 7 807 136 евро, в т.ч. 5 квалифицирани като подозрения за измама с обща сума 966 834 евро. 64% от докладваните нередности се дължат на недължимо получени суми или невъзстановяване на недължимо получени суми поради административна грешка.

Към доклада е приложена в графичен вид подробна статистическа информация за докладваните до ОЛАФ случаи на нередности за 2015 г.

За изпълнението на държавната политика по защита на финансовите интереси на Европейския съюз в Република България през 2015 г. Съветът, институциите, представени в него и Прокуратурата на Република България са изпълнили следните по-важни дейности.

I. Проведени заседания на Съвета

През 2015 г. са проведени две редовни и едно извънредно заседание на Съвета. Първото редовно заседание е проведено на 7.04.2015 г. В рамките на заседанието е представен, обсъден и приет Проект за изменение и допълнение на Постановление № 18 от 04 февруари 2003 г. за създаване на Съвет за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз. Представени, обсъдени и приети са Доклад за дейността на Съвета за 2014 г. и План за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз 2014-2020. Представена е информация по подготовката от българска страна на годишния доклад на Европейската комисия по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г., включваща попълването на Въпросника по чл. 325 за 2014 г. и изпълнението на Препоръките на ЕК във връзка с годишния доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз, относно мерките по защита на финансовите интереси на ЕС – Борба с измамите за 2013 г. Представена е информация за изпълнение на решения от предходното заседание, взети са решения по текущи въпроси.

На 12.06.2015 г. е проведено извънредно заседание на Съвета по инициатива на директора на Агенция „Митници“ за обсъждане и вземане на решение относно използването на финансови средства, получени по специалната сметка на Агенция „Митници“, в изпълнение на Споразуменията между Европейската комисия, държавите-членки и четирите големи тютюнопроизводители РМІ, ЈТІ, ІТL и ВАТ. Представена е информация за изразходваните до момента средства, получени по Споразуменията, направени са предложения за изразходване на натрупаните средства. След проведени дискусии е взето решение наличните към 09.06.2015 г. средства да бъдат разпределени по равно между Агенция „Митници“ и МВР за финансиране закупуването на техника, оборудване и автомобили, специално предназначени за борба с контрабандата, нелегалното производство и разпространение на цигари.

Второто редовно заседание на Съвета АФКОС е проведено на 11.12.2015 г. Представена е информация за изпълнение на решенията, взети на предходните заседания, относно приемането на измененията и допълненията в ПМС № 18/2003 г., одобряването от Министерския съвет на Доклада за дейността на Съвета през 2014 г. и Плана за действие на Съвета за периода 2015 – 2016 г., както и относно разходването на финансовите средства, разпределени между Агенция „Митници“ и МВР за закупуването на техника, оборудване и автомобили, предназначени за борба с контрабандата, нелегалното производство и разпространение на цигари. По време на заседанието са представени и обсъдени предложения за изменения и допълнения на Плана за действие за 2016 г., наложени вследствие на законодателни промени на европейско и национално ниво, като са приети и допълнителни мерки за изпълнение на заложените цели. Представен е Въпросникът за 2015 г. по чл. 325 от ДФЕС и Препоръките на Европейската комисия във връзка с доклада за защита на финансовите интереси на ЕС на Комисията до Европейския парламент и Съвета – Борба с измамите за 2014 г. Представени са резултатите от разследване на ОЛАФ по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., с обсъждане и вземане на решение.

II. Предприети законодателни и административни мерки в Република България за борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС през 2015 г.

1. Законодателни мерки.

1.1. На 10.12.2015 г. е приет Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ, обн. ДВ, бр. 101 от 2015 г.). Законът създава трайна регулация на обществените отношения, свързани с управлението на средствата от ЕСИФ на национално ниво. Законът урежда обществените отношения, свързани с различните дейности по координация, изпълнение, мониторинг и контрол на средствата, предоставени от ЕС на Република България в режим на споделено управление. С прилагането на закона се цели постигане на по-прозрачна, по-разбираема и по-ефективна система на публичните средства от Европейския съюз като част от финансовата система на страната; постигане на по-добър административен капацитет и засилена координация на ниво управление и на всички нива на контрол. Кодификацията на нормативната уредба, постигната чрез закона, е предпоставка за установяване на унифицирани и опростени процедури на основа на ясно разписани срокове, формуляри и други правила с ефект намаляване на административната тежест. Осигурява се правна сигурност на бенефициентите, включително ефективна съдебна защита.

В Закона Съветът за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС се определя като един от постоянно действащите консултативни органи за координация в изпълнителната власт при определянето и провеждането на държавната политика в областта на управлението на средствата от ЕСИФ.

В акта на законово ниво се урежда и процедурата по администриране на нередности. В глава пета „Финансово управление и контрол“ е обособен конкретен раздел „Администриране на нередности и извършване на финансови корекции“, в който са описани основните етапи от процедурата и е създадено правно основание за издаване на подзаконов акт за определяне на обстоятелствата подлежащи на вписване в регистъра на нередности, реда за извършване на проверки и докладването на нередности.

1.1.1. В допълнение е прието Постановление № 98 на МС от 21.04.2015 г. за условията и реда за определяне на управляващи и сертифициращи органи по програмите, финансирани от ЕСИФ, програмите на ЕС за териториално сътрудничество и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, и на отговорен орган по Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и по Фонд „Вътрешна сигурност“. С постановлението са създадени гаранции за прилагането на ясни, прозрачни и унифицирани правила и процедури при определянето на органите, отговорни за изпълнението на програмите, съфинансирани от ЕСИФ за програмен период 2014-2020 г., осигуряване на необходимите адекватни системи за управление и контрол на тези органи и текущо наблюдение на изпълнението на критериите за определяне.

1.2. Изготвен е проект на нов Закон за обществените поръчки (ЗОП). С проекта се въвеждат новите европейски директиви – Директива 2014/24/ЕС, Директива 2014/25/ЕС и действащите Директива 2009/81/ЕО и Директива 2007/66/ЕО. На заседание, проведено на 22.07.2015 г., Министерският съвет одобри проекта на нов ЗОП. На 02.02.2016 г. проектът на нов ЗОП е приет на второ четене от Народното събрание. Предвидено е новият закон да влезе в сила на 15 април 2016 г. По този начин ще бъде спазен крайният срок за нотификация на законодателния пакет, в съответствие с приложимите европейски директиви.

1.3. През 2015 г. със Закона за изменение и допълнение на Закона за митниците (ЗИД на ЗМ, обн. в ДВ, бр. 60 от 07.08.2015 г.) са разширени правомощията на митническите органи по отношение на осъществяването на оперативно-издирвателна дейност за предотвратяване, разкриване и документиране на престъпления по чл. 234, 242, 242а и 251 от Наказателния

кодекс (НК) и по чл. 255 от НК по отношение на задължения за ДДС при внос и акцизи.

ЗИД на ЗМ е изготвен с цел привеждане в съответствие на националното законодателство с митническото законодателство на ЕС и за прецизиране на разпоредбите за улесняване на практическото им прилагане. Законът предвижда обмен на информация между Агенция „Митници“ и МВР, завишаване санкциите при контрабанда на цигари, повишаване правомощията на митническите служители за предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления по отношение на задължения за ДДС от внос и акцизи. Разширен е контролът при предотвратяване и разкриване на нарушения на митническото и акцизното законодателство. С цел повишаване ефективността при събирането на публични държавни вземания и намаляване на сроковете за тяхното събиране е отменен раздел III от глава 26-та на ЗМ. Издаваните решения на митническите органи са изпълнително основание за принудително събиране на установените вземания.

1.4. Приет е Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ЗИД на ДОПК, обн. ДВ, бр. 94 от 4.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) С направеното допълнение в чл. 74, ал. 1, от ДОПК е разширен кръгът на органи с право на достъп до данъчно-осигурителна информация. Такива вече са: органите на Европейската служба за борба с измамите във връзка с провеждано административно разследване; митническите органи при необходимост за осъществяване на правомощията им; министърът на финансите или друг определен в закон орган, който представлява Република България в съдебни и арбитражни производства. Голяма група от промените са свързани с подобряване на нормативната регламентация и ускоряване на процеса по принудително събиране на публичните и частни държавни вземания във връзка с постъпили искания от управляващите средства на ЕС органи, като част от дейността на НАП в процеса за превенция и противодействие срещу нередности и измами, засягащи бюджета на ЕС и националния бюджет (чл. 162 и сл., Дял четвърти, ДОПК).

1.5. Прието е Постановление № 263 от 28.09.2015 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 6.10.2015 г.) за изменение и допълнение на ПМС № 18/2003 г. Част от предлаганите изменения и допълнения са наложени от динамиката в нормативната уредба, други са в резултат на предложения на членове на Съвета. Промените са в три насоки. Първата е терминологична и цели по-висока разпознаваемост на Съвета (наричан вече Съвета АФКОС), както и асоциирането на дирекция АФКОС-МВР, като негов Секретариат. Втората насока е привеждане на председателството на Съвета АФКОС в съответствие със сегашната структура на МС и актуализиране състава на членовете му. Третата насока касае частични промени и допълнения във функциите на Съвета АФКОС и на членовете му.

1.6. През 2015 г. са изменени и допълнени нормативните актове, регулиращи отношенията по предоставяне на финансовата подкрепа и допустимостта на разходите по оперативните програми, съфинансирани със средства от ЕС за програмен период 2014-2020. С цел осигуряване на адекватни и ефективни системи за финансово управление и контрол в съответствие с приложимите актове на ЕС министърът на финансите издаде редица указания, регулиращи приключване на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС през програмен период 2007 – 2013 г., сертифицирането на разходите по двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС за периода 2007 – 2013 г., за организация на счетоводния процес в Управляващия орган за сметка на средствата, предоставени чрез Инструмента за предприсъединителна помощ на ЕК, кореспондиращото национално съфинансиране и финансирането от страната-партньор по двустранните програми за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС.

1.7. През 2015 г. са направени експертни законодателни предложения от ПРБ с цел да

бъдат криминализирани всички проявни форми на измамливо усвояване на средствата от европейските фондове, като се предвижда тези предложения да бъдат включени от Министерството на правосъдието в подготовения Проект на ЗИД на НК, който да бъде внесен от името на Министерския съвет. Предложенията на Прокуратурата за изменение и допълнение на НК, в частта за противодействие на измамите срещу финансовата система на ЕС са:

1.7.1. Относно чл. 248а, ал. 2 НК. Настоящата редакция не позволява да бъде търсена наказателна отговорност на лица, представящи неверни сведения в случаите, при които средствата от еврофондовете са били получени от друго лице, различно от лицето, представило неверните сведения или затаило сведенията. Езиковото тълкуване на разпоредбата сочи, че деклараторът на данните и получателят на средствата трябва да са едно и също лице. Задълженията на Република България по защита на еврофондовете и тяхното законосъобразно усвояване изискват преследвани по наказателен ред да бъдат случаите, при които едно лице съзнателно представя неверни сведения, но средствата реално се получават от друго лице (физическо или юридическо лице или от гражданско дружество, сформирано по реда на чл. 357-364 ЗЗД). За постигане на горната цел се предлага да бъде използвана редакционната техника в чл. 212, ал. 2 от НК, където е достатъчно представите на дееца да обхващат постигането на определен резултат – „установяване или плащане“, без да се изисква този благоприятен резултат да е възникнал непременно в патримониума на самия декларатор на данните, или тази в чл. 209, ал. 1 от НК, която не изисква облагата да е постъпила при дееца.

Престъпният състав на чл. 248а, ал. 2 НК в настоящия му вид не защитава предоставените от българската държава средства, с които се дофинансират проектите, финансирани в по-голямата си част със средства от европейски фондове. Такава защита е предоставена, видно от текста на цитираната разпоредба само на „...средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава“. Като последица от това държавата не бива припознавана като пострадал от престъплението и няма право да предяви граждански иск. За да се преодолее горното, промяната на алинея 2 на чл. 248а НК следва да се изрази в следното: Същото наказание се налага и на онзи, който представи неверни сведения или затаи сведения в нарушение на задължение да предостави такива (вместо „за да получи“), за да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз на българската държава, (да се добави) както и средства, принадлежащи на българската държава, с които се дофинансират проекти, финансирани със средства от тези фондове.

1.7.2. Относно чл. 248а, ал. 3 НК. Настоящата редакция на цитираната разпоредба не позволява да бъде търсена наказателна отговорност спрямо лица, които или управляват или представляват юридически лица (ЮЛ). Законът изисква кумулативно наличие и на двете качества. Поради това лицата, които съзнателно са предоставили неверните сведения и представляват, но не управляват ЮЛ остават ненаказани. Посочената законова празнота ще се преодолее чрез премахване на законовото изискване за едновременна наличност на тези две качества посредством замяната на съюза „и“ с „или“.

Юридическите лица, граждански дружества (т. нар. ДЗЗД) и клонове на чуждестранни юридически лица не фигурират в хипотезата на престъпния състав и ако средствата бъдат получени от тях, липсва престъпен състав. В практиката се установяват много на брой случаи, при които бенефициентите по дадените проекти са консорциуми – граждански дружества, регистрирани по реда на чл. 357-364 ЗЗД, както и клонове на чуждестранни юридически лица. Тези субекти не фигурират в хипотезата на ал. 3 и поради това престъпният състав се явява неприложим в тези случаи. Ограничаването на правните субекти по отношение на чиито

законни представители може да се ангажира наказателна отговорност, поставя в неравностойно положение лицата, получаващи финансиране с европейски средства и е предпоставка за извършване на злоупотреби. За да се преодолее горното, промяната на алинея 3 на чл. 248а НК следва да се изрази в следното: Ако деянието по ал. 1 и 2 е извършено от лице, което управлява (вместо „и“) или представлява юридическо лице, (да се добави) или гражданско дружество, или търговец, наказанието е лишаване от свобода от една до шест години и глоба от две хиляди до десет хиляди лева.

1.7.3 Относно чл. 248а, ал. 5 НК. Настоящата наказателно-правна рамка криминализира по-тежко само случаите на получаване на средствата от физически лица, но не криминализира по същия начин действията на управляващия или представляващия ЮЛ, довели до получаване на средствата от ЮЛ. Налице е необяснимо двойствено третиране на физическите и юридическите лица, който двоен стандарт дискриминира физическите спрямо юридическите лица. За да се преодолее горното, промяната на алинея 5 на чл. 248а НК следва да се изрази в следното: Ако деецът, (да се добави) лицата или дружествата са получили средствата, наказанието е лишаване от свобода от две до осем години.

2. Административни мерки.

2.1. С Решение № 2018/2015 Министерският съвет избра централизиран едноплатформен модел за развитие на електронните обществени поръчки в България, който да се реализира чрез придобиване на единна електронна платформа и интегриране на съществуващи системи за електронни обществени поръчки, притежавани и използвани от централни органи за обществени поръчки.

Всички възложители имат задължението да използват платформа при възлагане на обществени поръчки. Платформата ще осигури използване на стандарти за бизнес процеси и практики.

2.2. През март 2015 г. в Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ (ИАОСЕС) е извършена актуализация на практическите ръководства към Наръчника за одит на средствата от ЕС за програмен период 2007 – 2013 г. Новите образци на контролни листове са прилагани при изпълнението на всички одитни ангажименти, стартирали след 1 януари 2015 г. С писмо № 05.15.207/08.04.2015 г. заместник министър-председателят по Европейски фондове и икономическа политика е изискал всички Управляващи органи по оперативните програми да прилагат използваните от Одитния орган контролни листове за проверки на процедури за възлагане на обществени поръчки. Тези работни документи, в частта им относно установяване на индикатори за нередности и измами, са разработени въз основа на насоките на ОЛАФ. Контролните листа изискват в хода на проверките да се изследва наличието на индикатори за конфликт на интереси, за договаряне при оферирание и за неоснователно възлагане на един изпълнител. Разработените контролни листа са приложими и в одитите по оперативните програми на новия програмен период 2014-2020 г.

През декември 2015 г. е утвърдена първата версия на Наръчника за одит на средствата от ЕС за програмен период 2014-2020 г. Изготвеното от ОЛАФ Ръководство за ролята на одиторите при разкриване и предотвратяване на измами е неразделна част от наръчниците за одитна дейност и за двата програмни периода.

2.3. Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“, Управляващ орган по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г. е актуализирала Наръчника за управление и изпълнение на оперативната програма, като в глава 17 „Нередности“ (Версия 11 – със Заповед № РД-02-36-595/05.11.2015 г.) са включени подробни определения на понятията

„измама“ и „подозрение за измама“ и разграничение на проявлението на „измама, засягаща финансовите интереси на Европейските общности“. В контролните листове за проверки на процедури за обществени поръчки са включени определения и индикатори за нередности и измами, чието наличие се проследява при всяка проверка от експертите на УО на ОПРР.

Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“, в качеството си на Управляващ орган по Програмите за трансгранично сътрудничество, съфинансирани от Инструмента за предприсъединителна помощ България-Сърбия, България-Турция и България-Македония 2007 – 2013 е актуализирала Наръчника за изпълнение на програмите като е подобрила процедурата за администриране на нередности в частта касаеща осчетоводяване на нередности и възстановяване на нередно платени суми (Версия 6-Заповед №РД-02-14-68/2016).

2.4. В Изпълнителна агенция за рибарство и аквакултури е извършена промяна в провежданата от УО на Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) „Процедура за осъществяване на последващ контрол върху процедури за възлагане на обществени поръчки“, съгласно Правилника за работа на Дирекция СФР, проведени от кандидати/бенефициенти по ОПРСР, които се явяват възложители по чл. 7 и чл. 14а, ал. 3 и ал. 4 от ЗОП за разходи, финансирани напълно или частично със средства от Европейския фонд за рибарство. Промяната е свързана с по-ефективна проверка за законосъобразност на провеждани от бенефициентите обществени поръчки в съответствие със заложените в ЗОП принципи на публичност и прозрачност и за постигане на целите на ЗОП за осигуряване на икономичност, ефективност и ефикасност при разходването на публичните финанси и средствата, предоставяни от европейските фондове. С процедурата са въведени индикатори за проверка за наличие на конфликт на интереси при провеждане на процедури по ЗОП.

2.5. Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ):

2.5.1. С резолюция на изпълнителния директор на ДФЗ на ДЗ с вх. № 03-0416/2601 от 19.03.2015 г. е отменена „Инструкция за третиране на сигнали за нередности и нарушение по програми, схеми и мерки финансирани от бюджета на ЕС и националния бюджет“ и са утвърдени „Вътрешни правила за администриране на сигнали за нередности и нарушение по програми, схеми и мерки, финансирани от бюджета на ЕС и националния бюджет“. Измененията са продиктувани от утвърдената съдебна практика по наказателни, административни и граждански дела; методически указания на дирекция АФКОС-МВР; становища на ВКП и заповед на Главния прокурор на Република България; Препоръки на Сертифициращия орган.

2.5.2. С резолюция на изпълнителния директор на ДФЗ на ДЗ с вх. № 03-0416/1816 от 16.04.2015 г. са намалени референтните цени на земеделската техника с 10%, а с ДЗ с вх. № 03-0416/1816#1 от 19.08.2015 г. с още 20%.

2.5.3. С оглед изпълнението на Стратегията за национална сигурност на Република България и Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г. в ДФЗ е разработена и приета „Политика за превенция и противодействие на измамите и третиране на нередности“.

Изготвена е „Стратегия за оценка и управление на риска“ за изпълнение на мисията и стратегическите цели на ДФ „Земеделие“. Разработен е Стратегически план 2015 – 2019 г. В плана са описани стратегическите цели на ДФЗ и съответните външни и вътрешни рискове за реализирането на всяка цел. Като елемент от процеса на управление на риска се извършва периодичен анализ на рисковете съгласно утвърдена методология.

2.6. В началото на октомври 2015 г. дирекция „Национален фонд“ измени процедурния

си наръчник в частта Европейски фонд за регионално развитие, Европейски социален фонд и Кохезионен фонд 2007 – 2013 г. – глава Сертификация и в частта Европейски фонд за регионално развитие, Европейски социален фонд, Кохезионен фонд, Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, Инициатива за младежка заетост 2014-2020 г. – глава Сертификация. С изменението се постигна детайлизиране на контролните процедури за установяване на индикатори за конфликт на интереси на равнище Управляващи органи и бенефициенти и формулиране на заключение въз основа на тях.

III. Предприети организационни и оперативни мерки в България за осъществяване на ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и на националния бюджет

1. Организационни мерки.

1.1. Приет е План за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2014-2020 г.

Дирекция АФКОС изготви проект на План за действие за периода 2015-2016 г., в който по предложения на членовете на Съвета и ПРБ, са заложени конкретни дейности в областта на превенцията и борбата с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за изпълнение на приетата Национална стратегия. В плана са включени дейности, посредством които да бъдат постигнати целите на стратегията, без да се включват текущи функционални задължения. За всяка задача са посочени отговорната институция, срок и индикатор за изпълнението ѝ. Планът за действие на Съвета АФКОС за периода 2015-2016 г. е приет с Протокол № 21 от заседанието на Министерския съвет на 27 май 2015 г.

1.2. Подписано е Споразумение за взаимодействие и сътрудничество между Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС и ПРБ.

В изпълнение на заложената задача 2 от стратегическа цел 2 „Повишаване на ефективността при разкриване и противодействие на нередностите и измамите“ от Плана за действие за 2015-2016 г. за изпълнение на Националната стратегия и с цел актуализация на Инstrukция I-103/22.04.2003 г., засягаща взаимодействието и сътрудничеството между Съвета и Прокуратурата на Република България, дирекция АФКОС изготви Проект на Споразумение между Съвета и ПРБ. Проектът на споразумение е изготвен на основата на инструкцията, актуализирана в съответствие с действащото законодателство на европейско и национално ниво. Работна група от дирекция АФКОС и ВКП, след съгласуване с членовете на Съвета, финализира проекта. На 27.10.2015 г., съответно на 02.11.2015 г., от председателя на Съвета АФКОС и от главния прокурор на Република България, е подписано Споразумение за взаимодействие и сътрудничество между Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС и ПРБ. С Инstrukция, подписана от председателя на Съвета АФКОС и главния прокурор, е отменена Инstrukция I-103/2003 г.

1.3. Подписано е Споразумение на 23.03.2015 г. между ПРБ, МВР, ДАНС, НАП и Агенция „Митници“ за създаване на специализирано междуведомствено звено за подпомагане разследването на организираната престъпност, свързана с данъчни престъпления (№ 43/НАП; РД-04-136/ВКП; РД-2017/ДАНС; 812100-11407/МВР). Общото ръководство и контрол на звеното и създадените в него съвместни екипи за разследване се осъществява от определен от главния прокурор ресорен заместник при ВКП. Водещи приоритети в работата на звеното са: специализация и работа в екип на прокурори, следователи, разследващи полицаи и служители на ДАНС, НАП и АМ; информационен обмен и конфиденциалност на информацията; ефективност и бързина на предварителните проверки и досъдебни производства.

1.4. С ПМС № 89/16.04.2015 г. е създаден единен междуведомствен координационен център за противодействие на контрабандата и контрол върху движението на рискови стоки и товари на територията на Република България, който осигурява взаимодействието и координацията между органите на МВР, МФ и МТИТС. Ефективното взаимодействие на междуинституционално ниво и координирането на оперативната дейност по идентифицирани

случаи на контрабанда и злоупотреба с данъци от един координационен център осигурява предприемането на незабавни действия от компетентните държавни структури за анализ на риска, набелязване на мерки за противодействие и предприемане на съвместни контролни действия от правоохранителни органи, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, НАП и Агенция „Митници“.

2. Реорганизация на звена/подобряване на кадровото обезпечаване.

2.1. С цел оптимизиране работата на Одитния орган във връзка с организирането, осъществяването и контролирането на нарасналия брой на едновременно изпълняваните одиторски ангажименти по различни оперативни програми с ПМС№ 359 от 12.12.2015 г. се извърши преструктуриране на Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ (ИАОСЕС). Промяната е в рамките на утвърдената щатна численост, чрез функционално и организационно разделяне на одитната работа в четири дирекции-дирекция „Одита на средствата по регионална политика“, дирекция „Одита на средствата по социална политика, образование и рибарство“, дирекция „Одита на средствата по териториално сътрудничество и други програми“ и дирекция „Правно осигуряване на одитната дейност“, на мястото на досега съществуващите две дирекции-„Одитна дейност“ и „Правно-методологично осигуряване на одитната дейност“.

Към 31.12.2015 г. целият одиторски и ръководен състав притежава сертификат „Вътрешен одитор в публичния сектор“, като допълнително международни одиторски сертификати притежават: трима одитори - Certified Fraud Examiner, 19 - Certified Government Auditing Professional, трима - Certified Internal Auditor, един Certified Information System Auditor. На база планиране на индивидуалните потребности, всички одитори от ИАОСЕС са участвали в специализирани обучения в страната и в чужбина, като средно по 9 дни са изразходваните от одитор през 2015 г. Основните теми на обученията и семинарите са свързани с: планиране, провеждане и контрол на обществените поръчки, правила за управление и контрол на средствата по фондовете на ЕС през програмен период 2014-2020 г., приключване на оперативните програми за програмен период 2007 – 2013 г., както и прилагане на режима за държавни помощи. През периода 11-12.12.2015 г. е проведено вътрешно обучение за одиторите от Одитния орган, по време на което като самостоятелна тема е разгледана ролята на одиторите за предотвратяване, разкриване и докладване на измами.

2.2. През 2015 г. е извършена реорганизация на структурата на Управляващия орган на Оперативна програма „Транспорт“ 2007 – 2013 г. и Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г. дирекция „Координация на програми и проекти“, като е създаден отдел „Управление на риска, превенция и администриране на нередности“. Съставът на отдела е 6 човека, от които 3 изпълняват функции на служители по нередностите.

2.3. През 2015 г. е променена структурата на ГДНП, както и структурите на по-ниските нива, огледално на ГДНП. Сектор „Европейски фондове“ в ГДНП е обединен със сектор „Бюджетни организации“ и към момента със злоупотреби, засягащи финансовите интереси на ЕС се занимават шест служители.

3. Обучения за повишаване осведомеността в борбата с измамите.

3.1. През 2015 г. институциите, представени в Съвета, са изпълнили ангажимента си за провеждане на обучения, чиято цел е повишаване административния капацитет на служителите в областта на защита на финансовите интереси на ЕС. Проведени са редица обучения и форуми за обмяна на опит по теми, свързани с ефективна превенция и противодействие на нередностите и измамите със средства на ЕС. Служители на някои от институциите са

участвали и в чуждоезикови обучения. В изпълнение на заложените задачи в Плана за действие за 2015г. Управляващите органи регулярно провеждат обучения на служители и бенефициенти, включващи теми, свързани с избягване на грешки, финансови корекции и нередности. Чрез Школата по публични финанси към МФ, експерти от ИАОСЕС провеждат специализирани обучения за експерти от Управляващите органи, Сертифициращия орган и за бенефициенти. Специфични обучения за експерти и специализирани органи в борбата с измамите са:

3.2. В Държавен фонд „Земеделие”, във връзка с подобряване на превенцията и борбата с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС, в периода 25-29.05.2015 г. в гр. Велико Търново е проведено специализирано обучение за превенция и борба с нередностите и измамите на 230 ключови експерти. Осем експерти от ДФЗ са участвали в обучение през ноември 2015 г. в Националната конференция на вътрешните одитори в Република България на тема „Инструменти за противодействие на измамите и корупцията“.

3.3. Националната агенция за приходите реализира и отчете през 2015 г. успешно изпълнен Проект по програма Херкулес III на тема: „Повишаване на административния капацитет на НАП в превенцията и разследването на финансови измами, засягащи системата на собствени ресурси на ЕС“ съгласно подписано Споразумение № OLAF/2015/D1/020 с Европейската служба за борба с измамите. В рамките на осъществения проект са проведени четири работни срещи през октомври и ноември 2015 г. между представители на българската, румънската и гръцката данъчни и митнически администрации, с участието на ОЛАФ и АФКОС; представени са казуси и случаи в борбата с финансовите измами в сътрудничество с ОЛАФ и с другите държавите-членки на ЕС и са приети мерки за подобряване на взаимодействието на приходните администрации от Балканския регион в областта на сътрудничеството по предотвратяване и разкриване на случаи на финансови измами, засягащи финансовите интереси на ЕС. С реализирането на проекта са създадени условия за разпространяване на придобитите знания и умения от експертите-участници в работните срещи сред по-широк кръг служители от НАП, като за в бъдеще се предвижда и провеждане (със собствени ресурси от НАП) на работни семинари, съобразено с принципа „обучение на обучаващите“.

3.4. Националният институт на правосъдието проведе обучение в периода 8-10.06.2015 г. на тема „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз. Престъпни състави. Функции на ОЛАФ“, с участието на 35 магистрати и съдебни служители, и петима служители на ГДБОП, ДАФКОС и ГДНП. Основните теми на проведеното обучение са „Системата за защита на финансовите интереси на ЕС и ролята на неговите институции“, „Правна уредба на дейността на органите, участващи в защитата на финансовите интереси на ЕС и съдебна практика“, „Европейски и български институции, участващи в механизма за защита на финансовите интереси на ЕС“, „Процесуални способности за разследване на престъпленията, свързани със злоупотреби със средства на ЕС“.

4. Въведени ИТ инструменти, системи за обмен на информация, риск индикатори, рисков профили, червени знамена.

4.1. Информационна система за управление и наблюдение за програмния период 2014-2020 (ИСУН 2020). В България се използва единна информационна система за управление на всички програми, съфинансирани от ЕСИФ през програмния период 2014-2020: Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”, Оперативна програма „Околна среда”, Оперативна програма „Региони в растеж”, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”, Оперативна програма „Добро управление”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен

растеж”, „Програма за развитие на селските райони 2014-2020“, „Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане“, Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ и „Програма за морско дело и рибарство“ 2014-2020. В изпълнение на Договор № МС-96/29.07.2014 г. с предмет „Осигуряване функционирането на ИСУН 2020“ през 2015 г. са доразработени функционалностите на информационната система за програмен период 2014 – 2020 г. В ИСУН 2020 значително е увеличен обема на структурирана информация по отношение на проекти, кандидати, бенефициенти, партньори, изпълнители, извършени плащания, типове разходи и други. В допълнение са реализирани връзки за обмен на данни с Търговския регистър, регистър БУЛСТАТ и Регистър на минималните и държавните помощи. Тези обстоятелства повишават аналитичните възможности на ИСУН 2020 и разширяват възможностите за извеждане на информация, която да се използва за превенция в борбата с измамите, в т.ч. проверка за двойно финансиране, наблюдение, анализ и оценка и предоставят допълнителна гаранция за установяването и предотвратяването на измами и нередности по оперативните програми.

4.2. В България е въведено използването на разработената от Европейската комисия система „Арахне“ като инструмент за оценка на риска по оперативните програми. По този начин се осигурява оперативен софтуерен инструмент за определяне на най-рисковите проекти и се предоставя възможност за продължително и систематично наблюдение и преглед на данни от вътрешни и външни източници по отношение на проекти, бенефициенти, договори и изпълнители. В края на 2015 г. е приета Процедура за управление на достъпа до инструмента на Европейската комисия за измерване на риска от измами и нередности ARACHNE и предстои предоставяне на достъп на заинтересованите страни до системата, като текущо са изпращани за обработване данни от ИСУН по всички оперативни програми. В допълнение в описанието на системите за управление и контрол на Управляващите органи е заложено „Арахне“ да се използва като инструмент за оценка на риска.

4.3. В съответствие с подписаното Споразумение за взаимодействие и сътрудничество между ПРБ и Съвета АФКОС със заповед на главния прокурор № РД-04-619/20.11.2015 г. в ПРБ е въведен Електронен регистър за обмен на информация между ПРБ и ОЛАФ. Регистърът позволява събиране, обобщаване, обработване и анализиране на информацията, получавана в ПРБ от ОЛАФ или чрез дирекция АФКОС-МВР, в качеството ѝ на контактна точка. Чрез информацията могат да се идентифицират системни и актуални проблеми в предпроцесуалната дейност по преписките, досъдебната и съдебната фаза на наказателния процес по образуваните наказателни производства по сигнали, уведомления и доклади на ОЛАФ, както и да бъдат предприети адекватни мерки, от компетентност на Прокуратурата, за тяхното преодоляване.

4.4. В ПРБ е разработен пакет от мерки, с които е въведен единен стандарт за отчитане и наблюдение на делата за престъпления с предмет евросредства, както и регламент за отчетност на тези дела, посредством унифициран електронен формат. Отчетността обхваща ежемесечни периоди, изискумени за целите на мониторинга по Механизма за сътрудничество и проверка, както и на тримесечие и годишно, в съответствие с нормите на Устройствения закон за съдебната власт (чл. 141, ал. 1 и чл. 142, ал. 3 ЗСВ). В резултат на това базата данни по делата по еврофондовете позволява работата на ПРБ да бъде представяна публично, както и да бъде анализирана за целите на управленския контрол, насочен към повишаване на ефективността в противодействието на този вид престъпност.

IV. Дейности в областта на координацията и сътрудничеството на национално ниво, с ОЛАФ и с компетентните институции на ЕС и/или държавите-членки за защита на финансовите интереси на ЕС

1. Въпросник по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г.

Въпросникът по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г. е разделен на две части и е попълнен от дирекция АФКОС, със съдействието на членовете на Съвета и ПРБ, със следната информация:

- в общата част са посочени пет важни законодателни, административни, организационни и оперативни мерки предприети от България през 2014 г. с цел борба с измамите и с всяка незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на ЕС;

- в специфичната част е представена информация във връзка с процедурата за администриране на нередности и прилагането на дефиниции при процедурата, както и относно докладването на нередности, квалифицирани като „съмнение за измама“.

2. Препоръки на Европейската комисия по доклада – Борба с измамите – 2013 г.

Препоръките на Европейската комисия до държавите-членки във връзка с доклада на ЕК до ЕП и Съвета на ЕС – Борба с измамите – 2013 г. са представени от дирекция АФКОС на членовете на Съвета и ПРБ, като е изискано да изготвят информация относно предприетите действия за изпълнение на препоръките на Комисията, съобразно компетенциите им в борбата с измамите, засягащи както приходната, така и разходната част на бюджета на ЕС. Предоставената информация от членовете на Съвета и ПРБ е обобщена, анализирана и допълнена от дирекция АФКОС и изпратена в ОЛАФ.

3. Постоянна работна група по нередностите.

Постоянната работна група по нередностите (ПРГН) към Съвета АФКОС проведе на 01.10.2015 г. присъствено заседание, на което са обсъдени новите регламенти относно докладването на нередности за програмен период 2014-2020 г. Обсъдена е необходимостта от изменение и допълнение на Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз във връзка с приемането на новата регулаторна рамка. Решено е дирекция АФКОС да изготви работен вариант на наредба, който да се изпрати на членовете на ПРГН за съгласуване. Повдигнат е въпросът, свързан с липсата на методика за формиране на национален идентификационен номер на нередностите по новите програми, като след обсъждане е предложено за номерата на нередностите от новия програмен период да бъде включен допълнителен индекс „20“ след абревиатурата на съответната програма, с цел разграничаване на номерата на нередностите от двата програмни периода. Дискутирани са различни казуси, представени от участниците в работната група с цел обмяна на опит и добри практики.

4. Годишна конференция на Работна група „Цигари” към ОЛАФ.

Европейската служба за борба с измамите, във връзка с провеждането през 2015 г. на ХХ-та годишна конференция на Работна група „Цигари”, отправи искане до дирекция АФКОС за определяне на участници и изготвяне на доклад за ситуацията във връзка с контрабандата и фалшификацията на цигари в България. Дирекцията уведоми Агенция „Митници” и Главна дирекция „Борба с организираната престъпност”, като изиска да определят по един представител и координира с ОЛАФ участието им в конференцията. С цел да се отрази ситуацията в България по отношение на контрабандата и фалшификацията на цигари за 2014 г., дирекция АФКОС изиска от Агенция „Митници”, ГДПП и ГДБОП да представят информация по въпросника на ОЛАФ, която след получаването е обобщена и е изготвен Ситуационен

доклад за България, представен на ОЛАФ.

Проведената в периода 12-15.10.2015 г. в Братислава, Словакия, XX-та годишна конференция с участието на представители от Агенция „Митници“, ГДБОП и дирекция АФКОС обсъди основните проблеми на европейско и национално ниво в областта на борбата с контрабандата, нелегалното производство и разпространение на цигари и цигарени изделия. Във връзка с дадена висока оценка от ОЛАФ за взаимодействието с дирекция АФКОС, по покана на Службата началникът на сектор „Оперативно сътрудничество“ в дирекцията изнесе презентация на тема: „ОЛАФ-АФКОС България. Сътрудничество в борбата срещу контрабандата и нелегалното производство на цигари“.

5. Заседание на Консултативния комитет за борба с измамите (COCOLAF).

Дирекция АФКОС участва с четирима служители на 19.05.2015 г. в заседание на COCOLAF в Брюксел, на което са обсъдени провежданите политики и законодателни инициативи на ниво ЕС, новия състав на Европейската комисия, инициативите в областта на наказателното право във връзка със защитата на финансовите интереси на ЕС, създаването на Европейска прокуратура и е направено представяне на проекта на Доклад на ЕК до ЕП и Съвета по чл. 325 от ДФЕС, по който държавите-членки имат възможност да изложат бележки до 27.05.2015 г. Дирекция АФКОС уведоми членовете на Съвета и ПРБ за проведеното заседание и разгледаните теми, и изпрати проекта на Доклад на ЕК по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г. (с приложенията и направените от дирекцията бележки) за запознаване и становище. След анализ на представената в доклада и приложенията информация, от дирекция АФКОС са изпратени в определения срок до ОЛАФ предложения за редакции и допълнения в доклада на ЕК. Дирекция АФКОС уведоми членовете на Съвета и ПРБ за предложенията на ЕК за теми за Въпросника по чл. 325 за 2015 г. и след обобщение на предложенията от членовете на Съвета изпрати до ОЛАФ информация за избраните от България теми за общата и специфичната част на въпросника в рамките на поставения срок 20.06.2015 г.

6. Заседания на Работна група „Докладване и анализ на нередности и измами“.

6.1. Двама служители на дирекция АФКОС участваха в заседание на 28.04.2015 г. в Брюксел на експертната работна група, която е подгрупа на COCOLAF. Работната група обсъди представения анализ и статистика на докладваните нередности за 2014 г. по всички фондове и програми. На заседанието са представени отговорите на държавите-членки по Въпросника за 2014 г. по чл. 325 от ДФЕС и предприетите действия по изпълнение на Препоръките на ЕК по годишния доклад за 2013 г. Разгледани са възможните теми за включване във Въпросника за 2015 г. Представена е информация, свързана с процедурата за финализиране на делегираните актове и актовете за изпълнение, касаещи докладването на нередности за Многогодишната финансова рамка 2014-2020. Представено е функционирането на новата версия на системата за управление на нередности (IMS) и предстоящото ѝ развитие.

6.2. Трима служители от дирекция АФКОС участваха на 01.12.2015 г. във второто заседание за годината на експертната работна група. На заседанието са представени структурните промени в ОЛАФ и допълнителна информация, свързана с делегираните актове и актовете за изпълнение, касаещи докладването на нередности за Многогодишната финансова рамка 2014-2020. На заседанието е одобрено създаването на нова експертна работна група с представители на държавите-членки за изготвяне на указанията относно докладване на нередности. Представено е функционирането на новата версия на системата за управление на нередности – IMS 5.0. и в допълнение са дадени разяснения относно новата Система за ранно откриване и отстраняване.

7. Втора среща на Работна група „АФКОС” към СОСОЛАФ.

Директорът и служител на дирекция АФКОС участваха на 15.10.2015 г. във втората среща на Работна група „АФКОС” към СОСОЛАФ в Брюксел, на която е разгледано сътрудничеството между ОЛАФ и звената АФКОС в държавите-членки в рамките на вътрешни разследвания, отговорите на новия Въпросник по чл. 325 ДФЕС за 2015 г., касаещи проверките на място, развитието на националните стратегии за борба с измамите, състав и функциониране на АФКОС мрежите. На срещата са дадени практически примери за ползотворно сътрудничество между ОЛАФ и АФКОС, с активно участие на дирекция АФКОС в дискусиите и изнесе презентация, представяща българския модел на сътрудничество с ОЛАФ.

8. Заседание на Работна група „Предотвратяване на измамите” към СОСОЛАФ.

На 10.11.2015 г. двама служители на дирекция АФКОС участваха в третата среща на Работната група „Предотвратяване на измамите” към СОСОЛАФ в Брюксел, на която е представена информация за: работа на работните групи през 2014 г. и 2015 г.; подготвителната фаза за изготвяне на Национална стратегия за борба с измамите (NAFS); новата База-данни за реално откриване и изключване (EBES-DB). Дирекция АФКОС взе активно участие чрез представяне на българския модел за изготвяне на NAFS, предлагане на нов начин за взаимодействие между ДЧ относно стратегиите и предложения за подобряване на представения наръчник на тема „Идентифициране на конфликт на интереси в Земеделския сектор“.

9. Заседания на Работна група „Борба с измамите“ към Съвета на ЕС.

Служител на дирекция АФКОС участва в три заседания на работната група през 2015 г. на които са представени и обсъдени: Петнадесетия доклад за дейността на ОЛАФ за 2014 г.; предложението на председателството относно доклада на Надзорния комитет на ОЛАФ; проекта на дневен ред и протичането на втория междуинституционален обмен на мнения между ЕК, ЕП и Съвета, съгласно чл. 16 от Регламент 883/2013 за ОЛАФ; Годишният доклад по чл. 325 от ДФЕС за 2014 г. на ЕК до ЕП и Съвета относно защитата на финансовите интереси на ЕС; Годишният доклад на ЕК до ЕП и Съвета за изпълнението на програмата Перикъл за 2014 г.; процедурата за избор на нови членове на Надзорния комитет на ОЛАФ и предложените критерии за избор.

10. Обучение на обучители за използване на новата версия на електронната система за управление на нередности – IMS 5.0.

В периода 3-6.11.2015 г. в Атина, Гърция, трима служители от дирекция АФКОС взеха участие в обучение, организирано от ОЛАФ за служители от държавите-членки отговорни на национално ниво за докладването на нередности към ЕК, с цел на по-късен етап те да обучат ползвателите на системата в съответната страна. По време на обучението е направен преглед на рисковете от корупция и измами и е представен модел за създаване на национална стратегия за борба с измамите. Подробно са разгледани методите за оценка и управление на рисковете от измами, законодателната рамка за докладване на нередности, защитата на информация. Акцентът по време на обучението е поставен изцяло върху използването на новата версия на IMS 5.0. След представянето на всяка тема са подготвени практически упражнения, така че участниците на място да използват функциите и да разберат как работи новата система.

11. Работна среща на национално ниво на служителите по нередности по СКФ.

На 08.12.2015 г. се проведе среща на служителите по нередности по СКФ, организирана от дирекция АФКОС в изпълнение на проект № 0119-АФКОС-1.7 „Обезпечаване

и подпомагане дейността на дирекция АФКОС при работата ѝ по СКФ“, финансиран по Оперативна програма „Техническа помощ“. На срещата са изнесени презентации от служителите на дирекция АФКОС на теми, свързани с новата регулаторна рамка за докладване на нередности през програмен период 2014-2020, Въпросника за 2015 г. по чл. 325 ДФЕС, представяне на новата версия на системата за управление на нередности – IMS 5.0, предложения за изменения на Наредбата (НОПАНФИПСЕС) и новата Система за ранно откриване и отстраняване. Представени са измененията във Финансовия Регламент 966/2012 с Регламент 2015/1929 от 28.10.2015 г. по чл. 105а и чл. 108 и въз основа на Делегиран Регламент от 30.10.2015 г., уреждащ правилата за приложение на Регламент 966/2012, с които се създава новата система за защита на финансовите интереси на ЕС (EDES-DB), създадена от Европейската комисия. Участниците са информирани, че EDES влиза в сила от 01.01.2016 г., замества и наследява Системата за ранно предупреждение и Централната база данни на отстранявания, създадена с Регламент 1302/2008. С EDES се въвеждат множество подобрения на системата – нови основания, процедури, Експертна комисия по решенията и др. По време на срещата от служителите по нередности са поставени и обсъдени редица въпроси.

12. Работна среща в МРРБ с ГД „Управление на териториалното сътрудничество“.

На 22.12.2015 г. в МРРБ се проведе работна среща във връзка с предстоящото изменение и допълнение на Наредбата (НИОПАНФИПСЕС). Основната тема обсъждана по време на срещата е възможността за докладване на нередности на национално ниво по програмите за трансгранично сътрудничество по външни граници на ЕС по електронен път чрез осигуряване на достъп на служителите от дирекция АФКОС до Информационна система за управление - Management Information system (MIS). Обсъдена е необходимостта от уеднаквяване на формата на данните в MIS с тази в IMS и начина за изграждане на връзката между двете системи.

13. Участие в конференция в гр. Рим, Италия.

По покана на Министерския съвет на Република Италия, отдел „Европейски политики“ (АФКОС-Италия) двама служители на дирекция АФКОС участваха в конференция, проведена на 22-23.04.2015 г. в Рим, Италия, на тема: „Национална база данни за борба с измамите: IT инструменти за превенция на измами, засягащи финансовите интереси на ЕС при съвместна работа на служители от правоприлагащи органи, национални и регионални власти“ с участието на ръководители от Министерския съвет на Италия, Гуардия ди Финанца, Карабинерите, Управляващите и Регионалните органи на програмите в Италия, както и представители на ЕК, ОЛАФ, България, Дания, Гърция и Латвия. Представителите на България изнесоха презентация на тема „Българският опит. Национална стратегия за борба с измамите за периода 2014-2020, със специално внимание към използването на IT инструменти“.

14. Участие в семинар в гр. Букурещ, Румъния.

По покана на Института за публични политики, Румъния, служител на дирекция АФКОС участва в семинар, проведен на 13-14.05.2015 г. в гр. Букурещ, Румъния, на тема „Ефективна координация на контролните системи за превенция на злоупотреби по СКФ в новите държави-членки“. В работата на семинара участваха над 150 представители на различни институции и организации в Румъния: Управляващи органи, Междинни звена, Сертифициращи и Одитиращи органи, представители на местната и централната власт, неправителствени организации, медии и организации изпълняващи проекти. Чуждестранното участие в работата на семинара се изрази в изнасяне на презентации от представителите на ОЛАФ, АФКОС-Хърватска и дирекция АФКОС.

15. Участие в семинар в Естония

По покана на АФКОС-Естония двама служители от дирекция АФКОС представиха в Естония българския опит в семинар на тема „Борба с измамните“, проведен с участието на представители от шест държави-членки, ОЛАФ и компетентните естонски власти от междинните звена и правоприлагащите органи. Фокусът на семинара е насочен към споделяне на добри практики за разкриване на измамни схеми, оценка на риска и риск индикатори, представяне на добри практики от работата на звената АФКОС в различните държави-членки.

16. Оперативно сътрудничество на дирекция АФКОС – МВР с ОЛАФ.

16.1. Искания за съдействие от ОЛАФ към дирекция АФКОС.

Дирекция АФКОС като национална контактна точка с ОЛАФ, със съдействието на членовете на Съвета и ПРБ, изпълни през 2015 г. общо 77 искания за съдействие от ОЛАФ за получаване на информация и документи, за провеждане на проверки на място на територията на България и организиране на оперативни срещи по повод водени разследвания от Службата, свързани с: Програма ФАР – 2 бр. искания, Програма ФАР – Трансгранично сътрудничество България-Гърция – 3 бр. искания, Програма за благотворителност на Европейската комисия – 1 бр., Европейска програма за подпомагане на нуждаещите се – 7 бр., програма САПАРД – 4 бр., СЕПП – 2 бр., Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. – 6 бр., Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 – 8 бр., Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г. – 5 бр., Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г. – 9 бр., Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007 – 2013 – 2 бр., Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013 – 1 бр., Европейски фонд за регионално развитие – 1 бр., Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България – 1 бр., програма „Учене през целия живот“ – 3 бр., Международен фонд Козлодуй – 2 бр., програма „Леонардо да Винчи“ – 1 бр., митнически нарушения и контрабанда на цигари – 18 бр., други – 1 бр.

16.2. Искания за съдействие от дирекция АФКОС към ОЛАФ.

За отчетния период са изпратени от дирекция АФКОС до ОЛАФ 8 искания с молба за съдействие, които засягат: 2 проекта по програма САПАРД, по които се води наказателно производство от страна на ПРБ и разследване от италианските власти; 1 проект по програма САПАРД, по който се води наказателно производство от страна на ПРБ и разследване от испанските власти; 1 проект по програма за Трансгранично сътрудничество България-Румъния, по който се води наказателно производство от страна на ПРБ и разследване от румънските власти; 1 проект по Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.; 1 проект по Оперативна програма „Регионално развитие“; 2 проекта по Програма за развитие на селските райони.

16.3. Проведени мисии и проверки на място на ОЛАФ в България.

През 2015 г. от ОЛАФ на територията на Република България са проведени 11 мисии с 35 проверки на място, с участието на служители от дирекция АФКОС и други институции, представени в Съвета, както следва:

- в периода 19-21.01.2015 г. са проведени две проверки на място на икономически оператори, с участието и на служител от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от европейския съюз“, във връзка с разследване относно изпълнението на проекти по ОП „Регионално развитие“, ОП „Околна среда“ и ОП „Транспорт“;

- в периода 23-27.02.2015 г. са проведени пет проверки на място на икономически оператори и две интервюта във връзка с разследване на ОЛАФ по Европейската програма за подпомагане на нуждаещите се, със съдействието на СДВР;

- в периода 23-27.03.2015 г. са проведени седем проверки на място на икономически оператори във връзка с разследване на ОЛАФ по Европейската програма за подпомагане на нуждаещите се, с участието и на служители от три ОДМВР;

- в периода 15-16.04.2015 г. в гр. София е извършена една проверка на място във връзка с разследване относно изпълнението на проекти по Европейския бежански фонд;

- в периода 20-21.04.2015 г. е извършена една проверка на място по проект по Оперативна програма „Регионално развитие 2007 – 2013”, с участието и на служители от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз” и Управляващия орган на Оперативна програма „Регионално развитие”;

- в периода 23-24.04.2015 г. е проведена мисия с две оперативни срещи с представители на Управляващия орган и Прокуратурата на Република България във връзка с разследване по проект по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 – 2013“;

- в периода 5-7.07.2015 г. са проведени една проверка на място и пет интервюта във връзка с разследване относно изпълнението на проекти по Международен фонд „Козлодуй“;

- в периода 6-10.07.2015 г. са проведени седем проверки на място на икономически оператори във връзка с проект, финансиран по Програмата за развитие на селските райони, с участието на служители от ДФЗ. В рамките на същото посещение на ОЛАФ са осъществени и две оперативни срещи;

- в периода 27.08.-04.09.2015 г. са извършени осем проверки на място на икономически оператори във връзка с две разследвания по проекти, финансирани по Програмата за развитие на селските райони, с участието и на служител от ДФЗ;

- в периода 2-6.11.2015 г. са проведени една проверка на място на икономически оператор и три интервюта във връзка с разследване по проекти по промоционални програми, финансирани с европейски средства: „Европейско сирене, моля“, „Европейски млечни продукти всеки ден“ и „Качествено европейско сирене“;

- в периода 10-14.11.2015 г. са проведени две проверки на място и три интервюта във връзка с разследване по проекти, финансирани по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007 – 2013”, с участието и на служител от ОДМВР.

При подготовката и провеждането на посочените мисии и проверки на място е създадена организация от страна на дирекция АФКОС и институциите, представени в Съвета, за осигуряване пълно съдействие на разследващите служители на ОЛАФ в съответствие с изискванията на Регламент 2185/1996, Регламент 2988/1995, Регламент 883/2013 и националното законодателство. При проведените проверки на място, срещи и интервюта, е оказано пълно съдействие от проверяваните икономически оператори. Осигурено е взаимодействие с контролните органи от АДФИ и ПРБ за участие в случай на необходимост.

17. Докладване на нередности – координация на национално ниво и с ОЛАФ.

Дирекция АФКОС отговаря на национално ниво за докладването до Европейската комисия на нередности, засягащи бюджета на Европейския съюз, делегиран за изпълнение на Република България в режим на споделено управление. Дирекция АФКОС осигурява,

наблюдава, контролира и координира докладването на нередности от националните институции към Европейската комисия.

Структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми по чл. 2 от Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС (Наредбата, НОПАНФИПСЕС), докладват на дирекция АФКОС до края на месеца, следващ края на всяко тримесечие, всички нови нередности и последващите действия, промени по вече докладвани нередности. Дирекция АФКОС от своя страна докладва на ОЛАФ в рамките на втория месец, считано от края на всяко тримесечие, всички нередности, които са подлежащи на докладване до ОЛАФ.

При докладването на нередности дирекция АФКОС получава, обработва, осъществява качествен контрол и изпраща информация за нередности за съответния период.

17.1. Обобщена информация за докладваните до ОЛАФ нередности на годишна база.

Дирекция АФКОС изготвя обобщената информация чрез броя и финансовото изражение на докладваните до ОЛАФ нередности. Посоченият брой отразява уведомленията за нови нередности по всяка категория, които са докладвани до ОЛАФ. Не се включва броят на последващи уведомления, докладвани през същата година, като и броят на уведомленията за нередности, които са докладвани като нови и до края на съответната година са приключени чрез прекратяване поради установяване на факти, опровергаващи основанията за установяване на нередността. Под финансово изражение се разбира нередната сума, с която са увредени или би могло да бъдат увредени финансовите интереси на ЕС. Изготвената информация отразява общата стойност на финансовото изражение на нередностите, която е равна на сбора от стойността на финансовото изражение на всеки отделен случай на нередност, включваща делът на ЕС и делът на страната-членка. Стойността на финансовото изражение на всеки случай по отделно се взема от последното уведомление, изпратено до ОЛАФ.

Обобщената информация по чл. 25 от НОПАНФИПСЕС за 2015 г. е, както следва:

ПО ФОНДОВЕ:

Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски фонд за развитие на селските райони: 40 нередности с финансово изражение 7 807 136 евро.

Европейски фонд за рибарство: 9 нередности с финансово изражение 346 404 евро.

Структурни фондове (Европейски фонд за регионално развитие и Европейски социален фонд): 82 нередности с финансово изражение 18 279 790 евро.

Кохезионен фонд: 25 нередности с финансово изражение 20 966 309 евро.

ПО ПРОГРАМИ И ИНСТРУМЕНТИ:

ОП „Регионално развитие”: 31 нередности с финансово изражение 9 089 982 евро.

ОП „Околна среда”: 19 нередности с финансово изражение 10 573 748 евро.

ОП „Административен капацитет”: 7 нередности с финансово изражение 435 709 евро.

ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”: 17 нередности с финансово изражение 2 556 929 евро.

ОП „Развитие на човешките ресурси”: 9 нередности с финансово изражение 1 267 024 евро.

ОП „Транспорт”: 12 нередности с финансово изражение 14 711 609 евро

ОП „Техническа помощ”: 5 нередности с финансово изражение 133 085 евро

Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България: 1 нередност с финансово изражение 46 349 евро.

Програма за трансгранично сътрудничество Гърция – България: 4 нередности с финансово изражение 377 378 евро.

Оперативна програма за транснационално сътрудничество Югоизточна Европа: 2 нередности с

финансово изражение 54 287 евро

Програма ФАР: 1 нередност с финансово изражение 47 917 евро.

Програма ИСПА: 1 нередност с финансово изражение 935 325 евро.

Програма САПАРД: няма докладвани нередности до ОЛАФ за 2015 г.

Програма за трансгранично сътрудничество България – Сърбия: 12 нередности с финансово изражение 32 900 евро.

Програма за трансгранично сътрудничество България – Македония: 10 нередности с финансово изражение 22 091 евро.

Програма за трансгранично сътрудничество България – Турция: 6 нередности с финансово изражение 25 612 евро.

Към четвърто тримесечие на 2015 г. в дирекция АФКОС не е получена информация за установени нередности по програмите от новия програмен период 2014 - 2020 г.

17.2. Използване на електронни системи при докладване на нередности.

Дирекция АФКОС координира на национално ниво използването на електронната система за управление на нередности (IMS) в съответствие с указанията на ОЛАФ, като осъществява контрол върху коректното въвеждане на информация за установени нередности. За поддържането и администрирането на IMS, ежедневно се извършва кореспонденция с ОЛАФ и с националните звена, работещи със системата, по отношение осигуряване на достъп, решаване на възникнали проблеми и оказване на техническа и методическа помощ.

През 2015 г. за целите на докладването на нередности се използва въведената в края на 2014 г. версия IMS 4.0, която обедини в единен формат петте модула РАА, IPA, 1828, 1848, 498. Същевременно започна да се разработва нова версия на системата – IMS 5.0, базирана на съвременен софтуер и с изцяло нов начин на структуриране на случаите и тяхното обновяване. В тази връзка служители от дирекцията са участвали в работна среща за развитие на системата и в обучение на обучители за използване на новата версия на системата, организирани от ОЛАФ. Очаква се IMS 5.0 да влезне в експлоатация на 1 април 2016 г.

На определени служители на ОЛАФ и на дирекция АФКОС е осигурен достъп от Държавен фонд „Земеделие“ до Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК).

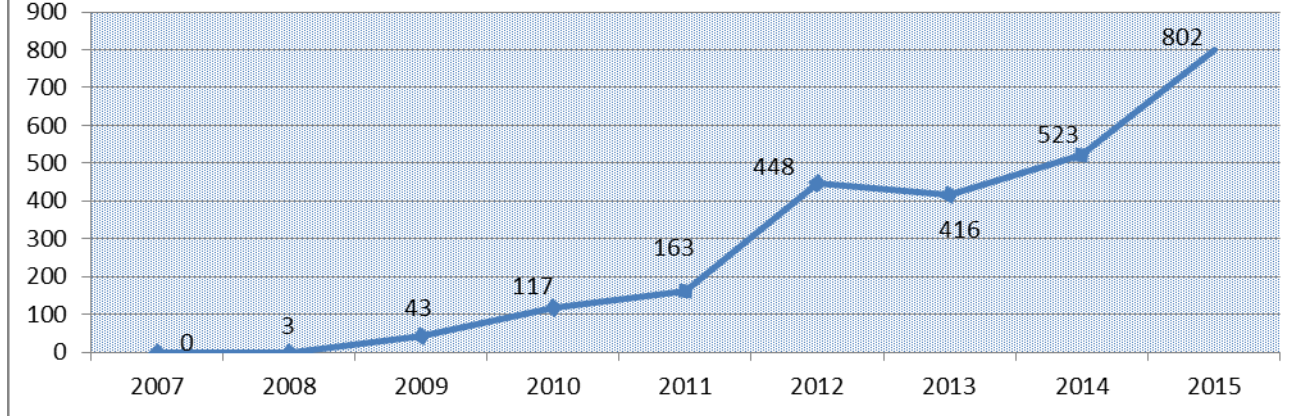
Очаква се през 2016 г. да бъде осигурен достъп на дирекция АФКОС до Management information system (MIS), поддържана от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, като чрез нея ще се докладват на национално ниво нередностите по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП).

В проекта на нормативен акт на Министерския съвет, който следва да се приеме на основание чл. 69, ал. 6 от ЗУСЕСИФ, се предвижда програмите от новия програмен период да докладват изцяло чрез регистър в електронен формат или чрез електронна система, ако има такава.

17.3. Анализ на нередностите за периода 2007 – 2015 г.

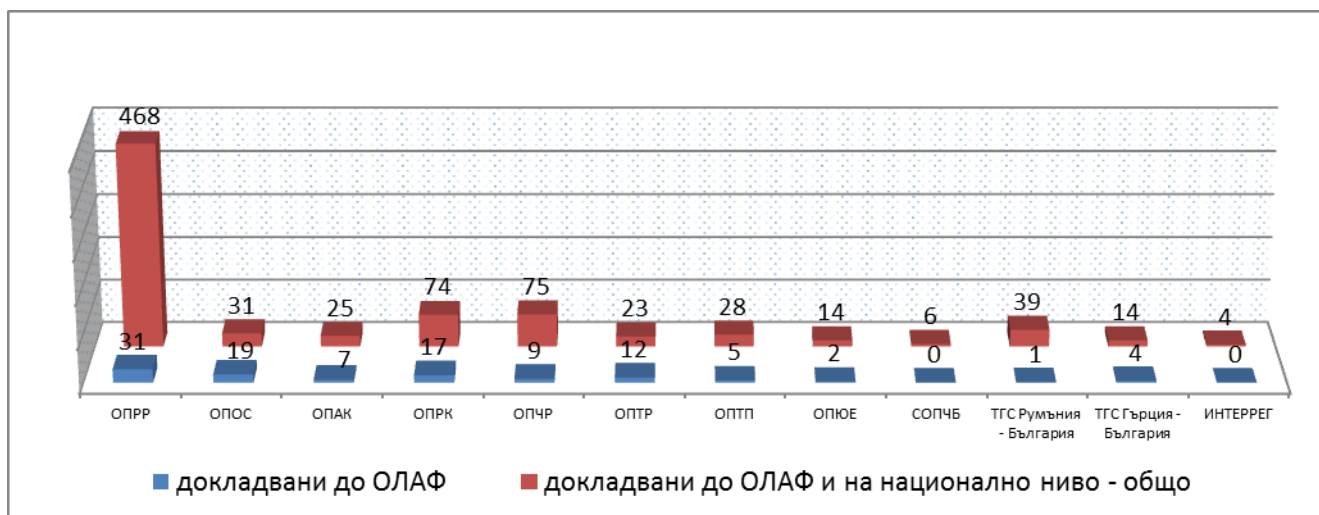
17.3.1. Структурни и Кохезионен фонд (СКФ).

В периода 2007 – 2015 г. по СКФ са докладвани 2480 нередности общо до ОЛАФ и на национално ниво. От тях до ОЛАФ са изпратени 527 нередности, което представлява 21% от общия брой. За целия период се наблюдава тенденция на покачване на броя на установените нередности, като значително покачване има през 2012 г. и 2015 г. и лек спад през 2013 г. Това е видно от графиката по-долу:

От общия брой на докладваните нередности 53 нередности са квалифицирани като подозрения за измами, което е близо 2% от всички нередности. По три от нередностите са установени измами, което представлява по-малко от 1% от общия брой на нередностите. Към момента 809 от докладваните нередности (33%) са активни, като по тях се извършват административни или съдебни действия. Останалите 1671 нередности (67%) са приключени, като 130 от тях са прекратени поради установена липса на нередност.

За 2015 г. по СКФ са докладвани 802 нередности общо до ОЛАФ и на национално ниво. До ОЛАФ са изпратени 107 нередности, което представлява 13% от общия брой на установените нередности за годината. На графиката по-долу е посочен броят на нередностите по отделните програми, установени през 2015 г., докладвани общо до ОЛАФ и на национално ниво, като е посочен и броят на нередностите, докладвани до ОЛАФ през 2015 г.:

За 2015 г. от общия брой на докладваните до ОЛАФ нередности, 4 са квалифицирани като подозрения за измами с общата сума на нередните разходи 74 239 евро. Тези нередности представляват около 3% от общия брой на нередностите (107) и по-малко от 1% от общата сума на нередните разходи на всички нередности, която е 39 246 099 евро.

От докладваните нередности за 2015 г. към момента 496 (62%) са активни, като по тях се извършват административни или съдебни действия. Останалите 306 нередности (38%) са приключени. За разглеждания период 11 случая са прекратени поради установена липса на нередност.

Основни типове нередности при Структурни и Кохезионен фонд (СКФ)

От докладваните нередности за периода 2007 – 2015 г. се обособяват следните типове нередности според практиките при извършване на нарушението:

От докладваните нередности 70% са свързани с нарушения на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки (прилагане дискриминационни критерии при избор на изпълнител; необосновано отстраняване на участник; ограничителни условия по отношение на икономическите и финансовите възможности на кандидатите; спечелилият кандидат не

отговаря на предварително обявените условия на възложителя; недостатъчни мерки за публичност и прозрачност; разделяне на дейности, които имат идентичен предмет и др.). В сравнение с усреднените данни за периода 2007 – 2014 г. за последната година процентът на докладваните нередности от този тип се е повишил с 5%.

От докладваните нередности 17% са свързани с недопустими, незаконосъобразни, неоправдани разходи (изплатен разход, който не е включен в обхвата на проектното предложение; невъзстановяване на неправомерно изплатени средства; авансово изплатените средства не се изразходват за извършване на плащания по договора за безвъзмездна финансова помощ; недопустими разходи извън бюджета на дейността; неспазване на одобрен план за разсрочено плащане и др.). В сравнение с усреднените данни за периода 2007 – 2014 г. за последната година процентът на докладваните нередности от този тип се е понижил с 2%.

От докладваните нередности 6% са свързани с неизпълнение на договорни задължения (системно неизпълнение на дейности; некачествено или непълно изпълнение; неотстраняване на дефекти при изпълнението; разлика между проекта и изпълнението на дейностите и др.).

По-малко от 1% от докладваните нередности са свързани с подадени декларации с невярно съдържание, неистински разходооправдателни документи, представени различни оригинали и заверени копия на документи и др.

По-малко от 1% от докладваните нередности са свързани с конфликт на интереси, като броят на нередностите с това нарушение е по-голям, тъй като съмнение за конфликт на интереси съществува при някои от другите типове нередности.

По-малко от 1% от докладваните нередности са свързани с непредставяне на разходооправдателни документи, липса на изискуеми документи, липса на одитна следа и двойно финансиране на едни и същи разходи.

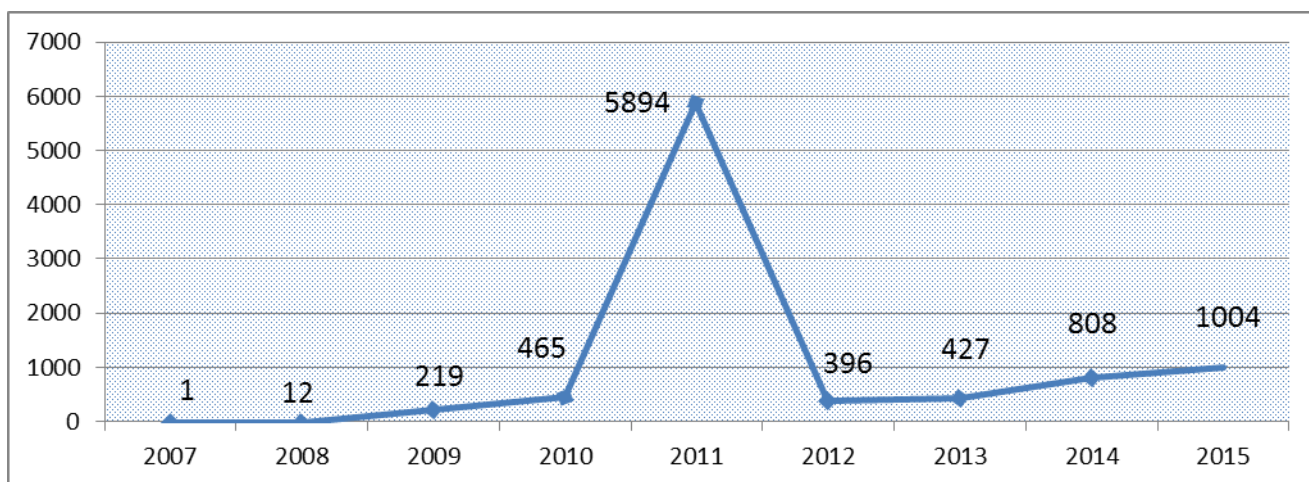
От докладваните нередности 5% са свързани с други нарушения или не е предоставена достатъчно информация за определяне на точния тип на нарушенията.

Таблицата по-долу посочва броя на нередностите според типа нарушение за периода 2007 – 2015 г., като са посочени данни и за 2015 г.:

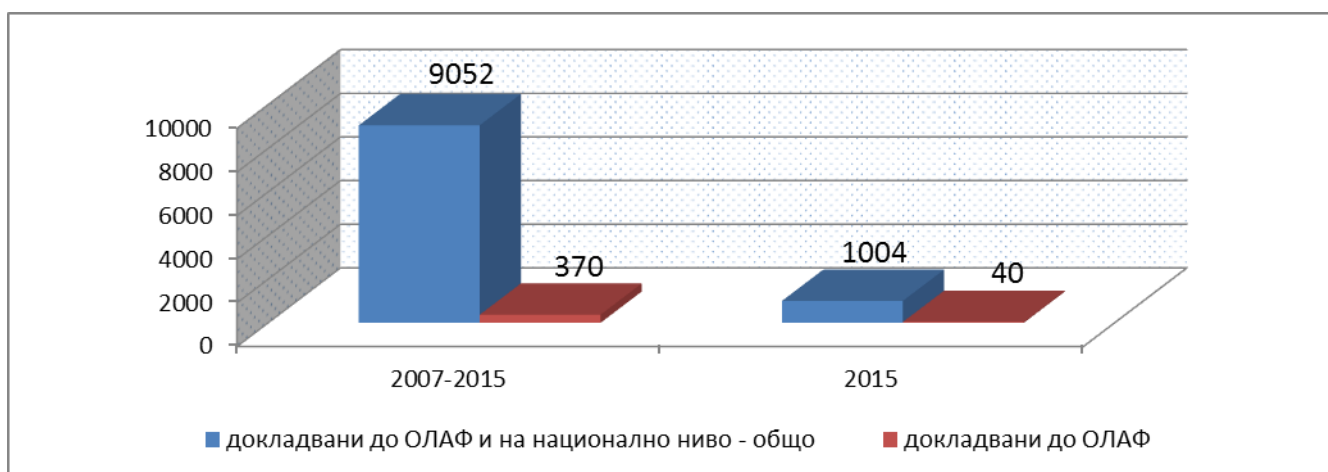
Нередности, свързани с	2007-2015	2015
проведена процедура за възлагане на обществени поръчки	1743	641
недопустими, незаконосъобразни, неоправдани разходи	418	93
неизпълнение на договорни задължения	146	33
документи с невярно съдържание или неистински	23	3
конфликт на интереси	12	1
други	112	19

17.3.2. Европейски фонд за гарантиране на земеделието и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕФГЗ и ЕЗФРСР).

В периода 2007 – 2015 г. по ЕФГЗ и ЕЗФРСР са докладвани 9226 нередности общо до ОЛАФ и на национално ниво. От тях до ОЛАФ са изпратени 370 нередности, което представлява 4% от общия брой. За целия период се наблюдава тенденция на покачване на броя на установените нередности, като рязко повишение има през 2011 г., във връзка установена от одитори административна грешка, свързана с промяна в националната система за регистрация на площите. Това е видно от графиката по-долу:

За 2015 г. по ЕФГЗ и ЕЗФРСР са докладвани 1004 нередности общо до ОЛАФ и на национално ниво. До ОЛАФ са изпратени 40 нередности с финансово изражение 7 807 136 евро, което представлява 4% от общия брой на установените нередности за годината. На графиката по-долу е посочен броят на нередностите, докладвани общо до ОЛАФ и на национално ниво, като е посочен и броят на нередностите, докладвани до ОЛАФ за периода 2007-2015 г. и за 2015 г.:

За 2015 г. от общия брой на докладваните до ОЛАФ нередности, 5 са квалифицирани като подозрения за измами, което представлява 13% от общия брой на докладваните до ОЛАФ нередности за годината (40). Общата сума на нередните разходи на подозренията за измама, докладвани до ОЛАФ за 2015 г. е 966 834 евро, което представлява 12% от общата сума на нередните разходи на всички нередности за годината. Общата сума на нередните разходи на всички нередности за периода 2007 – 2015, докладвани до ОЛАФ е 27 216 111 евро.

Основни типове нередности при ЕФГЗ и ЕЗФРСР

От докладваните нередности за периода 2007 – 2015 г. се обособяват следните типове нередности според практиките при извършване на нарушение:

От докладваните нередности 64% се дължат на недължимо получени суми или невъзстановяване на недължимо получени суми поради административна грешка.

От докладваните нередности 11% са свързани с опит за документна измама, като за тях е информирана Прокуратурата за установяване наличието на престъпление.

От докладваните нередности 24% са свързани с неизпълнение на договорни задължения (неизпълнени задължения, неподаване на заявка за второ плащане, неотговаряне на всички

задължителни стандарти, изкуствено създадени условия, неспазване на изискването ползвателят да няма трудови или служебни правоотношения за определения срок след сключване на договора, неспазване на задължението за постоянен и настоящ адрес в общината, където се извършва подпомаганата дейност и др.).

През 2015 г. установените нередности са свързани предимно с неизпълнение на договорни задължения.

Таблицата по-долу посочва броя на нередностите според типа нарушение за периода 2007-2015 г., като са посочени данни и за 2015 г.:

Нередности, свързани с	2007-2015	2015
административна грешка	5965	0
опит за документна измама	1005	6
неизпълнение или нищожност на договора	2234	998
други	22	0

18. Административно-контролна дейност на дирекция АФКОС.

Дирекция АФКОС извършва административно-контролни проверки относно спазването на процедурите за администриране на нередности по отношение на сигнали за нередности и установени нередности, съгласно НОПАНФИПСЕС. Проверките може да обхващат една или повече нередности или сигнали. През 2015 г. са извършени следните административно-контролни проверки:

18.1. Във връзка с подаден сигнал от дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите, през 2014 г. е започната административно-контролна проверка на 219 нередности по програма САПАРД, които са приключени чрез прекратяване, поради установена липса на нередност. Предмет на проверката е правилността на администрирането на извадка от 219-те нередности, както и целесъобразността на основанията за приключване на нередностите чрез прекратяване. В рамките на проверката са проверени също така техническата, законовата и административна рамка за изпълнение на програма САПАРД, съгласно чл. 1, ал. 1 от МФС и националното законодателство. Общата сума на финансовото изражение на тези нередности възлиза на 86 млн. евро, от които изплатени по договори за БФП са 62 267 341,39 евро. В резултат на проверката е констатирано, че част от нарушенията на процедурата за администриране на нередности по програма САПАРД са с финансово изражение, което се изразява във вреда както за националния, така и за европейския бюджет. По всички изводи и констатации дирекция АФКОС е отправила препоръки за предприемане на необходимите действия до Управляващия орган на програма САПАРД, с копие до Сертифициращия орган и Национален ръководител – дирекция „Национален фонд“.

18.2. Във връзка с подаден сигнал от Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ при МРРБ е извършена административно-контролна проверка на прилагането на процедурите за администриране на получени сигнали и установени нередности по програмата за трансгранично сътрудничество между България и Македония 2007 – 2013 и по програмата за трансгранично сътрудничество между България и Сърбия 2007 – 2013. Общо по двете програми са проверени 2 нередности и 3 сигнала за нередности.

18.3. Във връзка с вътрешен сигнал, подаден от служители на ДАФКОС, е извършена проверка относно прилагането на процедурата за администриране на нередност по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ (ОПРКБИ). Във

връзка с констатираните пропуски и нарушения са отправени препоръки за отстраняването им, които са изпълнени от УО на ОПРКБИ.

18.4. По сигнал е извършена проверка относно прилагането на процедурата за администриране на два сигнала за нередности, по мярка 312 от Програмата за развитие на селските райони. За отстраняване на констатираните пропуски са отправени препоръки до изпълнителния директор на ДФЗ.

18.5. Извършена е административно-контролна проверка относно спазване изискванията на чл. 11, ал. 2 от НОПАНФИПСЕС, т.е. по отношение задължителната информация, която следва да съдържа регистрите на сигналите за нередности, които се поддържат в структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми. Констатирани са пропуски при поддържането на регистрите в три от структурите, администриращи европейски фондове, инструменти и програми, за отстраняването на които са направени съответните препоръки.

V. Оперативни действия през 2015 г. в борбата с нередностите и измамите, засягащи приходната и разходната част на бюджета на ЕС и националния бюджет

1. Извършени административни проверки, включително проверки на място, финансови инспекции, одити, ревизии и други действия.

1.1. Национална агенция за приходите (НАП):

В качеството си на член на Съвета за координация в борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на ЕС Националната агенция за приходите носи двустранна отговорност: за опазване на приходната част на Републиканския бюджет, от който се отчисляват и попълват част от собствените ресурси на ЕС (под формата на членски внос от държавите-членки, на база ДДС и БНД), както и за принудителното събиране на неправомерно отпуснати, разходвани и дължими средства по фондове и програми на ЕС, в т.ч. с национално съфинансиране и/или свързани изцяло с традиционните собствени ресурси, съставляващи приходната част в общия бюджет на ЕС. В сътрудничество с другите държавни органи и институции партньори и членове на Съвета през 2015г. НАП е осъществила следните дейности:

1.1.1. Съвместни действия с органите на ВКП във връзка с двустранно подписаните „Правила за организацията и формите на взаимодействие между ПРБ и НАП“. Проведени са 78 работни срещи на двете институции в рамките на изградените 28 регионални консултативни центъра на територията на страната ни. Обсъждани са теми във връзка с основните видове измами по ЗДДС и механизмите за извършването им, както и въпроси, възникнали в процеса на съвместната работа относно ефективността на взаимодействие между органите на Прокуратурата и НАП. В регионалните консултативни центрове са разгледани 145 случая във връзка с извършени нарушения и престъпления от физически и юридически лица.

1.1.2. През 2015 г. по искане на Прокуратурата са възложени 225 броя проверки, от които: 128 проверки на юридически лица (ЮЛ) и 97 на физически лица (ФЛ). От приключените 179 проверки към 31.12.2015 г. са възложени ревизии на 113 задължени лица. За същия период са постъпили искания за предоставяне на допълнителни данни и информация за 2182 задължени лица. По искане на органите на Прокуратурата са възложени общо 174 ревизии, в т.ч. 114 ревизии на ЮЛ и 60 ревизии на ФЛ. Издадени са 70 ревизионни акта с установени задължения в общ размер 2 986 797 лв., от които: по ЗДДС 1 694 201 лв.; ЗКПО 1 098 050 лв.; ЗДДФЛ 102 567 лв. и ЗОВ 91 979 лв. Внесените суми по тези актове към 31.12.2015 г. са 50 734 лв. В процес на обжалване са 3 ревизионни акта и 1 ревизионен доклад, издадени в резултат на приключили ревизии, възложени с Постановление на прокурор през 2015 г.

1.1.3. Съвместни действия с органите на ДАНС и МВР за контрол и взаимодействие в борбата с данъчно-осигурителните и финансови измами, нанасящи щета на държавния бюджет, както и приоритетен контрол на производствени, стопански и търговски обекти на задължени лица от „рискови браншове“, съвместно с органите на Агенция „Митници“ и Главна инспекция по труда с цел ефективно противодействие на опитите за прикриване на печалби и/или укриване на реализирани приходи и дължим ДДС. За 2015 г. са приключили 276 броя ревизии, възложени по указания за третиране на установени измами с допълнително установени задължения в общ размер на 101 503 394 лв., разпределени по видове, както следва: 92 221 115 лв. по Закона за данък върху добавената стойност; 4 741 182 лв. по Закона за корпоративното подоходно облагане и 3 347 767 лв. по Закона за данък върху доходите на физически лица. Задачата се изпълнява във взаимодействие с проваохранителните органи, с участие в дейността на „постоянните“ и „съвместните екипи по конкретни случаи“ и по повод идентифицираните случаи на измама от органи на НАП с цел инициране образуването на наказателно производство срещу извършителите на данъчни и осигурителни измами. От НАП

са изпратени уведомления до съответната структура на Прокуратурата за 729 задължени лица.

1.1.4. Във връзка с превенцията и противодействието на ДДС измамите при ВОП и ВОД служителите на дирекция „Фискален контрол“ към ЦУ на НАП осъществяват денонощно наблюдение на рискови задължени лица, в резултат на което за 2015 г. на разкритите 138 фискални контролни пункта при ГКПП са извършени общо 280 040 проверки на транспортни средства, като на 73 314 от тях са поставени технически средства за контрол. В резултат на извършените контролни действия са наложени общо 1 367 обезпечения на 755 задължени лица, като общата стойност на обезпеченията е в размер на 12 080 525 лева. Съвместните действия на „Фискален контрол“ и дирекция „Контрол“ са с резултат от извършени ревизии към 30.09.2015 г.: допълнително разкрити 8 млн. лв. В резултат на извършените оперативни проверки са разкрити участници в организирани схеми за данъчни измами, предотвратява се декларирането на фиктивни ВОП и ВОД, налице е ръст от 605,5 млн. лв. на декларираните данъчни основи при осъществени вътреобщностни придобивания. В отдел „Анализ и последващ контрол“ към ДФК са изготвени 736 анализа през 2015 г.

1.1.5. Проведени са контролни действия от страна на НАП, съвместно с Агенция „Митници“, спрямо рискови за двете институции браншове и лица, регистрирани по ЗАДС и ЗДДС, съгласно двустранно подписаната „Инструкция за взаимодействие и текущ обмен на информация между АМ и НАП“. В резултат на предприетите действия за „анализ на риска“ през 2015 г. са предприети съвместни проверки на идентифицирани задължени лица с „рисков профил“, търгуващи с акцизни стоки (горива, алкохол), като съвместни екипи от служители на НАП и АМ упражняват двустранен контрол на национално и регионално ниво, съобразно приоритетите на двете организации.

Предприети са съвместни действия с органите на МВР и АМ спрямо търговци на горива (повече от 30 бр.), за които има данни за неправомерно ползване на ДДС при осъществявани вътрешнообщностни придобивания (ВОП) на течни горива и последващата им реализация на територията на Република България. Във връзка с осъществени аналитико-проучвателни действия на база селектирана информация от двете агенции НАП и АМ се възложи 24-часов мониторинг на дейността на два данъчни склада за съхранение на горива, собственост на фирми-вложители с рисков профил. В хода на мониторинга е извършен контрол върху движението на горивата, които постъпват в данъчните складове и които се извеждат от тях, като преди стартирането на процеса е извършена инвентаризация за наличните количества горива по документалната отчетност и посредством средствата за измерване. Установени са действащите договори за влагане на гориво и собствениците на наличното гориво. Наложени са обезпечителни мерки на стоки в оборот на всички рискови търговци с налични количества в тези данъчни складове след възлагане на ревизионни производства. В резултат от предприетите мерки се констатира промяна в търговското поведение на данъчните складове, която се изрази в рязко спиране на вътреобщностните придобивания от вложители с рисков профил на горива от Гърция и в отсъствие на ВОП от гръцки доставчици с рисков профил „липсващ търговец“. На проведени срещи на ръководството на НАП с лицензираните складодържатели с некоректно поведение на пазара на горива са обсъдени механизмите за разрешаване на констатираните проблеми и нарушения.

През 2015 г. в ЦУ на НАП е извършен анализ за земеделски производители по постъпила информация от Министерство на земеделието за получени ваучери за гориво през 2014 г. по схема на държавна помощ „Намалена акцизна ставка за газьол, използван в първоначалното селскостопанско производство чрез система от ваучери за гориво“. След селекция са възложени проверки на 250 бр. задължени лица. В хода на проверките са съставени

19 бр. АУАН за установени различни нарушения.

Във връзка с изготвен анализ на риска при доставки на течни горива, през второто шестмесечие на 2015 г. са възложени над 200 проверки на обекти за крайно разпространение на горивата (бензиностанции). През октомври 2015 г. е проведена среща с Българска петролна и газова асоциация, на която са обсъдени злоупотребите при търговията с горива.

За търсене на ефективни решения за противодействие на нерегламентираната търговия с горива от нерегламентирани обекти, в това число от „мобилни бензиностанции“, в ЦУ на НАП е проведена среща с представители на ГД„Пожарна безопасност и защита на населението“, ИА „Автомобилна администрация“, Агенция „Митници“, Министерство на околната среда и водите, Български Институт по Метрология и Държавна Агенция за Метрологичен и Технически Контрол, на която са обсъдени действията, които следва да предприеме всяка институция за реализирането на съвместни проверки през 2016 г. на обекти за разпространение и задължени лица, търговци на горива.

1.1.6. В изпълнение на задълженията си съгласно ЗНАП, ДОПК, ГПК, ЗДБ и ПМС №18/2003 г. Националната агенция за приходите предприема действия за приоритетно събиране на съответните „публични“ и „частни“ държавни вземания по постъпили искания от Управляващите европейски средства органи и министерства.

По компетентност през 2015 г. от НАП са издадени 107 акта за установяване на частни държавни вземания и са събрани 1 780 186.90 лева, от които: 664 629.20 лева по Програма САПАРД и Програмата за развитие на селските райони и 1 115 557.70 лева по други програми, финансирани със средства от ЕС. В резултат на предприетите действия от страна на НАП при договарящите органи са възстановени допълнително суми в размер на 1 577 841.59 лева. През 2015 г. са приключени 95 броя преписки от администрираните частни държавни вземания.

Към 31.12.2015 г. предадените за принудително събиране актове за установяване на публично държавно вземане са общо 190 броя. Всичките са за вземания на Държавен фонд „Земеделие“. От тях през 2015 г. в НАП са постъпили 85 акта за установяване на публични държавни вземания - с 372 % повече в сравнение с 2014 г. (18 броя) и в абсолютен размер с 67 акта в повече. Погасените към 31.12.2015 г. публични вземания по предявените от ДФЗ актове са в общ размер 181 949 лв., в това число събраните от публичните изпълнители при НАП публични вземания са в общ размер 74 047 лв., от които 9 444 лв. са допълнително начислени лихви, а платените или прихванатите суми при вискателя – ДФЗ са в размер на 107 902 лв. За периода до 31.12.2015 г. изцяло са погасени публичните вземания по 33 Акта за установяване на публично държавно вземане.

Националната агенция за приходите писмено уведомява договарящите органи за всяко постъпило плащане по сметка на НАП за погасяване на задължения по предадените за събиране преписки за частни и публични държавни вземания. При запитване също се предоставят данни за развитието на образуваните изпълнителни производства.

В изпълнение на чл. 8а от ПМС № 18/2003 г., НАП изготвя и предоставя в дирекция АФКОС-МВР ежесмесечна Справка за предприетите действия по обезпечаване и принудително събиране на публичните и частни държавни вземания, предадени в НАП като случаи на нередности и/или измами, засягащи финансовите интереси на ЕС и националния бюджет.

1.2. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от европейския съюз“ (ИАОСЕС):

В съответствие с приложимите регламенти на ЕС, националните нормативни актове и методическите указания на Европейската комисия, Одитният орган през отчетния период извърши основно два вида ангажменти – системни одити и одити на операциите. Във връзка с правомощията на ИАОСЕС като независим одитен орган за оценка на съответствието за

програмен период 2014-2020 през 2015 г. са извършени и одити за акредитация на органите по оперативните програми.

1.2.1. Системни одити.

През 2015г. са извършени системни одити на всички Управляващи органи и Междинни звена по всички седем оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“(ОПРСР). Системите на всички ключови участници в управлението и контрола на средствата от Европейските фондове (Европейски фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Европейския фонд за рибарство и Кохезионния фонд) са оценени като работещи, нуждаещи се от някои подобрения. Одитният орган е дал препоръки за подобряване на системите, като Управляващите органи са предприели адекватни коригиращи действия. Голяма част от препоръките са изпълнени още до издаването на окончателните одитни доклади.

През първата половина на годината са приключени системните одити по програмите за ТГС България-Македония, България-Сърбия и България-Турция. Резултатите от проверките показват, че системите за управление и контрол по тези програми функционират ефективно. Следващите системни одити по оперативните програми и по програмите за трансгранично сътрудничество са стартирани през последното тримесечие на 2015 г., като фактическите проверки (с изключение на системния одит по ОПРСР и по ТГС България-Македония, България-Турция и България-Сърбия) са приключени до 31.12.2015 г.

През август 2015 г. приключи системния одит на Сертифициращия органи по ОПРСР. Не са формулирани значими констатации и Одитният орган е оценил системите за управление и контрол на Сертифициращия орган като работещи, нуждаещи се от някои подобрения.

През изминалия период усилията на Одитния орган са насочени и към изпълнение на извънредни одитни ангажименти. Във връзка с реструктурирането на Управляващия орган по ОП „Административен капацитет“ и преместването му от Министерство на финансите в Администрацията на Министерския съвет е извършен системен одит за съответствието на системите за управление и контрол на Управляващия орган с изискванията на Регламент № 1083/2006 и Регламент № 1828/2006. През октомври 2015 г. е извършен тематичен системен одит по ОП „Транспорт“, при който е извършено проследяване на предприетите действия от Управляващия орган за изпълнение на корективни действия във връзка с установени от ЕК пропуски в системите за управление и контрол по програмата. През същия период стартира и системен одит по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ за проследяване на предприетите действия по изпълнение на препоръките от ЕК за повторна верификация на разходи за обществени поръчки. Фактическите проверки по него са приключили към 31.12.2015 г. и предстои издаването на предварителен доклад.

По време на системните одити са извършени проверки на 106 процедури за възлагане на обществени поръчки.

1.2.2. Одити на операциите/проектите по седемте оперативни програми, финансирани от Структурните и Кохезионния фонд, по ОПРСР и по Програмите за ТГС.

През първото полугодие на 2015 г. са стартирани одитите на операциите (проекти) по седемте оперативни програми, финансирани от СКФ, по ОПРСР и по Програмите за ТГС България-Македония, България-Турция и България-Сърбия. Одитите на операциите обхващат 222 проекта, като същите са избрани на случаен принцип на базата на статистически извадки. Обхватът на проверките за одити на операциите е представен в следната таблица:

Оперативна програма	Одит на операциите през 2015 г.
---------------------	---------------------------------

	Сертифицирани разходи за 2014 г.	Разходи в обхвата на одита през 2015		Брой проверени проекти
	(лв.)	(лв.)	%	
1. Регионално развитие	574 212 838,88	132 098 700,04	23	28
2. Техническа помощ	22 274 809,15	5 721 732,08	26	22
3. Конкурентоспособност	618 763 347,89	57 453 890,30	9	30
4. Транспорт	588 648 750,75	349 358 244,91	59	12
5. Околна среда	816 945 735,15	177 977 051,70	22	24
6. Човешки ресурси	546 213 525,90	11 146 661,55	2	22
7. Административен капацитет	69 084 844,27	10 693 833,26	15	30
8. Рибарство	39 401 643,31	26 937 701,53	68	28
9. Програми за ТГС България- Македония, България-Турция и България-Сърбия	35 179 266,37	3 808 974,34	11	26
ОБЩО:	3 310 724 761,67	775 196 789,71	23	222

По време на одитните ангажименти по седемте оперативни програми, финансирани от СКФ, по ОПРСР и Програмите за ТГС България-Македония, България-Турция и България-Сърбия са проверени 394 бр. процедури за възлагане на обществени поръчки и в 171 от тях са установени нарушения на законодателството като са предложени финансови корекции.

Финансовото влияние на установените от Одитния орган нарушения при възлагане на обществени поръчки е определяно в съответствие с Насоките за определяне на финансовите корекции, които се прилагат спрямо разходите, финансирани от ЕС в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки, приети с Решение на Европейската комисия от 19.12.2013 г.

Одитният орган е извършил задълбочен анализ на констатираните нередности по време на одитите на операциите. Във връзка с установени индикатори на измами по един проект по ОПРСР, 1 проект по ОПТ, 7 проекта по ОПОС, 11 по ОПРР и 1 по програмата за ТГС България – Македония, докладите за резултатите от проверките по тях са изпратени на прокуратурата.

1.2.3. Годишни контролни доклади и годишни становища:

Като Одитен орган ИАОСЕС има задължението ежегодно да обобщава извършената одиторска работа по всяка оперативна програма и да изготвя и изпраща на ЕК годишни контролни доклади и годишно становище. В годишното становище Одитният орган изразява своето мнение относно това доколко системите за управление и контрол са работели ефективно, така че да дават разумна увереност за точността на представените пред ЕК отчети на разходите и оттам за законосъобразността и редовността на съпътстващите трансакции.

Към 31 декември 2015 г. са изготвени и изпратени на ЕК чрез системата SFC годишни контролни доклади по всичките осем оперативни програми и по трите програми за Трансгранично сътрудничество България-Македония, България-Турция и България-Сърбия.

При изготвянето им Одитният орган е отчетел и всички корективни мерки на Управляващите и Сертифициращите органи по прилагане на финансови корекции, регистриране на нередности, осчетоводяване, поемането на официални ангажименти за приспадането от следващия доклад по сертификация на всички индивидуални грешки или приспадане от сертифицираните разходи по съответната програма до 31.12.2015 г. В резултат на това остатъчната грешка от одитите на операциите по всички оперативни програми е под допустимите по регламент 2 % праг на същественост. Тези резултати, анализирани паралелно с резултатите от проверките от системните одити, дадоха основание изпълнителният директор на

агенцията да издаде годишно становище без резерви за всичките осем оперативни програми и трите програми за Трансгранично сътрудничество. Това означава, че Одитният орган има увереност, че в рамките на периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2014 г. системите за управление и контрол по програмите са работили ефективно, така че да дават разумна увереност за точността на представените пред Комисията отчети на разходите, включително за законосъобразността и редовността на съответстващите им трансакции.

1.2.4. Одити за акредитация на органите по оперативните програми за програмен период 2014 – 2020 г.

През 2015 г. са приключени одитите за акредитация на органите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020“, ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура 2014 – 2020“, ОП „Добро управление 2014 – 2020“ и ОП за храни и/или основно материално подпомагане.

Към 31.12.2015 г. фактическите проверки по одитите за акредитация на органите по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Региони в растеж“, ОП „Околна среда“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“ са приключили. Предстои актуализация на описанието на СУК по тези програми и издаване на предварителни одитни доклади.

По време на тези одитни ангажименти е обърнато специално внимание на въведените от Управляващите органи процедури за оценка на риска от измами и наличието на подходящи мерки за превенция и за борба с тях.

Фактическите проверки по одитите за акредитация на органите по Програмите за ТГС България-Македония, България-Турция и България-Сърбия също са приключили до 31.12.2015 г. Предстои анализ на резултатите и издаване на предварителни одитни доклади.

1.2.5. Резюме на одитната дейност през 2015 г. по други програми.

В съответствие с утвърдения годишен план през 2015 г. ИАОСЕС извърши ангажименти и по други програми, финансирани от ЕС и международни донори като:

- изготви и представи на ЕК годишно обобщение за финансовата 2014 г. по Фондовете за солидарност и управление на миграционните потоци в Република България;

- изготви и представи за одобрение на ЕК Годишен одитен план за 2015 г. по Фонд за външни граници и актуализиран Годишен план за 2015г. по Европейски фонд за връщане;

- изпълни 2 одита на проекти и системи - по Европейския фонд за връщане и Фонд за външни граници, на база на които изготви Годишни контролни доклади и Годишни одитни мнения за Годишна програма 2012 г. по Европейския фонд за връщане и Годишна програма 2012 г. по Европейски фонд за външни граници. Проверени са общо 10 проекта (5 проекта по Фонд за външни граници и 5 проекта по Европейския фонд за връщане) и 4 процедури за възлагане на обществени поръчки;

- извърши извънреден одитен ангажимент за одит на системите и на проекти по Фонд за външни граници по Годишна програма 2013 г. във връзка с представен междинен доклад от отговорния орган на ЕК. Окончателен доклад по ангажимента е издаден през септември 2015г.;

- извърши одит на операциите по Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм за сертифицираните през 2013 г. разходи. По време на ангажимента са проверени 7 програми и 14 процедури за възлагане на обществени поръчки. През август 2015 г. е издаден окончателен одитен доклад;

- през второ полугодие на 2015 г. стартира одит на операциите по Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм за сертифицираните през 2014 г. разходи. В обхвата на одита са попаднали 10 програми и 43 проекта. Проверени са общо 22 процедури за възлагане на обществени поръчки;

- извърши одити за акредитация на системите за управление и контрол по две програми по Финансовия механизъм на европейското икономическо пространство за програмен период 2014 - 2020 г.;

- извърши одит на системите и одит на отчетите и транзакциите за издаване на становище по декларация за управление за 2014 г. по програма „Еразъм +“. Проверени са 3 програми, 2 мрежи и 2 процедури за възлагане на обществени поръчки;

- през второто полугодие на 2015 г. стартира системен одит и одит на отчетите и транзакциите за издаване становище по декларацията за управление за 2015 г. по програма „Еразъм +“. Фактическите проверки по системния одит са приключили към 31.12.2015 г. Проверките на изготвените отчети по програмите ще приключат през месец март 2016 г. и до 15.03.2016 г. ще бъде издадено годишното становище;

- извърши одити за акредитация на системите за управление и контрол по фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и фонд „Вътрешна сигурност“ за програмен период 2014 - 2020 г. и през месец август 2015 г. издаде окончателен одитен доклад, който е предоставен на заместник-министър председателя по Европейските фондове и икономическата политика за акредитиране на органите;

- извърши одит на операциите по програмата за ЕТС Гърция – България. Проверени са 8 проекта, които включват разходи по 24 обществени поръчки. Окончателните доклади са издадени през месец декември 2015 г.

- през декември 2015 г. стартира системен одит по Българо – Швейцарската програма за сътрудничество в Централното координационно звено (Администрация на Министерския съвет) и двата Междинни органа (Министерство на околната среда и водите и Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия). Проверките по този одитен ангажимент предстои да приключат през месец февруари 2016 г.

1.3. ДАНС.

Дирекция „Финансово разузнаване“ (САДФР) – ДАНС е извършила 100 проверки на място на задължени лица по чл.3, ал.2 от ЗМИП. В 41 от тях САДФР на ДАНС е извършила проверки на задължените по ЗМИП лица и за участие по проекти по оперативни програми на ЕС и предприсъединителните фондове, като за отчетния период е установено, че само 4 от задължените по ЗМИП лица имат проекти по оперативни програми. Не са установени потенциални нередности, които би следвало да се докладват във връзка със задълженията на лицата по ЗМИП, или случаи на съмнителни операции, които да сочат евентуални нередности или измами със средства на ЕС.

Анализът на САД ФР – ДАНС по проверките, извършени през 2015 г. показва, че 25 от проверените лица не са запознати със системата за докладване на нередности по дейности, свързани с финансиране от ЕС. В 16 от проверените лица има разработена система за установяване на подобни нередности. Продължава и отчетената през 2014 г. тенденция, банките да са категориите задължени по ЗМИП лица, които са запознати с изискванията и извършват мониторинг. Характерът на дейността на значителна част от другите проверени лица не дава възможност за мониторинг и установяване на нередности.

В рамките на контролната дейност на САД ФР – ДАНС през 2015 г. не са установени случаи на съмнение за нередности, свързани със средства от ЕС. За същия период са получени 11 броя уведомления по реда на чл. 11 от ЗМИП, касаещи съмнения за нередности с европейски средства. По един от случаите е упражнена компетентността на министъра на финансите по чл. 12, ал. 1 от ЗМИП, по четири други, информация е насочена към компетентни дирекции на ДАНС, а по три предстои извършване на предварителен анализ по чл. 32д, ал. 8 от

ППЗДАНС. Три от случаите са обект на финансово-разузнавателен анализ.

1.4. Агенция за държавна финансова инспекция (АДФИ).

През 2015 г. при 22 финансови инспекции на получатели (бенефициенти) на средства по фондове и програми на ЕС са установени и регистрирани нарушения при разходване на средства, получени по 31 договора за финансиране. При 20 от инспекциите нарушенията са в областта на възлагането и изпълнението на обществени поръчки, като при една от тези 20 финансови инспекции е установено нарушение на чл. 89 от Регламент (ЕО) 1605/2002 г. на Съвета на Европейския съюз относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности, отм. с чл.102 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 г. на ЕП и Съвета, при една инспекция са установени нарушения на Закона за счетоводството и при една инспекция освен нарушения при възлагане на обществена поръчка са установени и неизпълнени СМР, стойността на които е възстановена. От установените при 31 договора за финансиране случаи на нарушения при разходване на европейски средства 7 са по Оперативна програма „Регионално развитие 2007 – 2013“; 2 по Секторна програма „Леонардо да Винчи“-Партньорства; 2 по ОП „Административен капацитет“; 2 по ОП „Околна среда 2007 – 2013“; един по ОП „Околна среда 2007 – 2013“ съвместно с ОП за Трансгранично сътрудничество Югоизточна Европа 2007 – 2013; 12 по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013; един по Програма „Еразъм+“, един по Трансгранична програма Румъния-България 2007 – 2013“; два по ОП „Развитие на човешките ресурси“; един случай при разходване на средства от Европейски бежански фонд. За нарушенията са съставени 58 акта за установяване на административни нарушения. На прокуратурата по компетентност е изпратено копие от един доклад за извършена финансова инспекция. На основание чл. 20, ал. 6 от ЗДФИ за резултатите от инспекциите са уведомени финансиращите органи. 2007 – 2013л

Установените от органите на АДФИ случаи на нарушения или измами при разходването на европейски средства са докладвани и на дирекция АФКОС-МВР, в съответствие с Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз за периода 2014-2020 г. и изискването на чл.12, ал.5 от ПМС № 18/2003.

1.5. Агенция „Митници“.

1.5.1. През 2015 г. митническите органи са извършили над 17 500 броя физически проверки по реда на ЗАДС. Голяма част от тях са извършени по повод осъществения засилен контрол (мониторинг) на данъчни складове за производство и складиране на енергийни продукти, тютюневи изделия и алкохолни напитки, както и при извършени съвместни действия с органите на МВР, НАП и други държавни органи с контролни правомощия.

При упражняване на контрола по реда на ЗАДС и ЗМ, митническите органи са иззели/ задържали общо следните количества акцизни стоки: вино – над 97,6 хил. литра; етилов алкохол, вкл. алкохолни напитки – над 112,7 хил. литра; цигари, пури и пурети – над 29,2 млн. къса; тютюн за пушене – над 4,8 хил. килограма; енергийни продукти – над 838 хил. литра.

През 2015 г. с цел противодействие на нарушения и престъпления на митническото, акцизното и валутното законодателство, митническите мобилни групи са извършили: проверки – 1 910 броя и проверки от типа роудстоп – 2 987 броя.

През предходната година митническите органи са предприели действия по задържане на стоки, за които има съмнение, че нарушават права на интелектуална собственост в 498 случая. В резултат на това са били задържани 4 282 443 артикула, което представлява с около 400% повече спрямо задържаните артикули през 2014 г., когато са били 844 089. Значителният

ръст през изминалата година е в резултат на задържани на Митница Лом в един случай 3 000 000 разгънати опаковки за кутии и стекове за цигари с марка LM.

През 2015 г. е била поискана намесата на българските митнически органи с 1205 заявления за прилагане на мерки за закрила на права върху интелектуалната собственост. От тях съюзните заявления – подадени чрез митническите администрации на други държави членки на ЕС са 1096 броя. Националните заявления – подадени пред българската митническа администрация и одобрени от нея са 109 броя.

1.5.2. При взаимодействието с ОЛАФ през 2015 г. посредством MAB-mail на AFIS (Информационната система за борба с измамите на ОЛАФ) са получени 36 съобщения:

- 24 съобщения относно разследвания на ОЛАФ, свързани със съмнения за избягване на антидъмпингови или конвенционални мита при допускане на стоки за свободно обръщение;
- 6 съобщения – сигнали за възможна контрабанда на цигари;
- 5 съобщения, свързани със съмнения за евентуално внасяне на стоки, нарушаващи права върху интелектуалната собственост;
- 1 съобщение относно задържани прекурсори на наркотични вещества.

Резултатите от проверките, и съответните документи при необходимост, са изпратени своевременно до ОЛАФ.

1.5.3. Взаимодействие с ОЛАФ и Европейските митнически администрации в пресичането и предотвратяването на практики свързани със занижена митническа стойност при внос на стоки в България.

Внасянето и обмитяването на стоки на нереално ниска стойност /занижена митническа стойност/ причинява огромни щети на бюджетите, както на ЕС, така и на държавите-членки (ДЧ). При внасянето и обмитяването на стоки в ЕС, същите подлежат на специфични митнически налози и сборове, които са базирани на реалната стойност на стоките. С помощта на измамни и престъпни методи и практики, някои икономически оператори неправилно и в нарушение на националното и наднационалното законодателство декларират изключително занижени стойности на стоките, като по този начин нанасят щета на националния бюджет за сметка на личната облага.

Във връзка с горното през 2015 г. дирекция „Митническо разузнаване и разследване“ (МРР) при ЦМУ на АМ, предприе действия по предотвратяване и пресичане на горе-описаните практики. Благодарение на тясното сътрудничество с ОЛАФ и митническите администрации на другите ДЧ, в това число участие в съвместна митническа операция SNAKE, експерти от дирекция МРР разработиха „Ръководство за превенция и разкриване на оформяне на занижени цени“, в което синергично се свързаха методики, разработени от дирекция МРР и оперативен и нормативен опит, предоставен ни от колегите от ОЛАФ и другите митнически администрации.

Директните резултати от сътрудничеството включват и следните показатели:

- за периода 01.07 – 05.10.2015 г., от действията по рисков профил, заложен за стоки от обхвата на операция SNAKE, кръга на икономическите оператори, представящи текстил и обувки от Китай на занижени цени се е свил от 51 оператори до 16;

- в условията на действащ рисков профил за периода 01.07. – 05.10.2015 г. оперативната оценка за евентуални щети, произтичащи от прието представяне на занижени цени е в размер на 290 956,92 лева от мито и 781 277,36 лева от ДДС, или общо щети 1.072.234,28 лева (оценката е формирана по методика на дирекция МРР за определяне на прагови цени, за обосноваване съмнения за представяне стоки на занижени стойности).

- Устойчиво предотвратени са опитите за нереално ниски декларираны стойности при вноса на текстилни и кожени стоки на голяма част от проявените недобросъвестни

икономически оператори.

Пресичането и предотвратяването на злоупотреби с митническата стойност при внос на стоки е от жизненоважно значение за Република България, тъй като според Закона за държавния бюджет за 2015 г. делът на ДДС и акцизи в приходната част на бюджета е 72%.

1.5.4. Взаимодействие с ОЛАФ и участие в съвместна мисия за сътрудничество и разследване в Република Турция.

През 2013 г. е започнато разследване от ОЛАФ на сигнали за избягване на анти-дъмпингови мита при внос на китайски стоки, неправилно декларирани с произход от Република Турция. През 2015 г. служители на дирекция МРР, съвместно с разследващи служители на ОЛАФ и представители на румънските и турските митнически власти проведоха съвместна мисия за сътрудничество и разследване на място. В резултат на извършените съвместни разследващи действия е установено, че стоките с китайски произход категорично не получават достатъчна и необходима обработка в Република Турция, която да позволи промяна в техния произход. В тази връзка е установено, че общо: 2 440 918 евро собствени европейски ресурси под формата на АДМ и митнически сборове са били избегнати и незаплатени в България и подлежат на събиране, резултатите от събирането предстоят да бъдат обобщени.

1.5.5. През 2015 г. митническите органи са участвали в провеждане и организиране на регионални и международни операции по предотвратяване трафика на фалшиви стоки:

- Регионална операция Balkan Gate, организирана от СМО и предназначена за откриване на фалшиви и пиратски стоки на 12 основни пристанища в Югоизточна Европа;
- Международна операция PANGEA VIII, насочена срещу трафика на фалшифицирани лекарствени средства, закупени по Интернет и пренасяни в пощенски и куриерски пратки, проведена по инициатива на Световната митническа организация и Интерпол;
- Регионална операция KNOW HOW, чиято цел е противодействието на разпространението на фалшифицирани стоки, проведена в рамките на Целевата група за борба с контрабандата и измамата към Центъра за правоприлагане в Югоизточна Европа /ЦПЮЕ/;
- Регионална операция White Mercury III, насочена срещу производството и разпространението на нелегални и фалшифицирани стоки, проведена по инициатива на Интерпол;
- Международна операция OPSON V, насочена срещу разпространението на фалшифицирани и неотговарящи на стандарта хранителни продукти, проведена по инициатива на Интерпол и Европол.

1.6. Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ – Министерство на икономиката – Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г. (ОПРКБИ).

През 2015 г. в Регистъра на получени сигнали за нередности и измами на УО на ОПРКБИ са регистрирани общо 82 бр. сигнали за нередност при изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ по програмата. По всеки един от тях УО е предприел проверка. През отчетния период са приключени проверките по 76 бр. от регистрираните през периода сигнали. В резултат са регистрирани 78 бр. нови нередности. В един от случаите е регистрирана нередност, класифицирана като „подозрение за измама“. Във всички случаи на регистрирани нередности с финансови последици са предприети действия за спиране на плащанията, както и за възстановяване на неправомерно изплатените средства. През 2015 г. по ОПРКБИ са възстановени безвъзмездни средства в размер от 697 773,12 лв. неправомерно изплатени на бенефициенти.

1.7. Изпълнителна агенция за рибарство и аквакултури (ИАРА).

През 2015 г. са регистрирани 41 броя сигнали за нередност. От тях са приключени 36 броя административни проверки. Общият брой на регистрираните нередности през 2015 г. след приключване на част от проверките по сигнали от 2014 и сигнали от 2015 г. е 24. Има случай на нередност, при който е възникнало съмнение за измама. Останалите са класифицирани като нередности, констатирани във връзка с изпълнението на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. По шест от регистрираните лоши вземания са възстановени сумите на публичното финансиране, а по 4 от регистрираните нередности сумите са удържани при верификация на разходите. 13 броя преписки са изпратени са до НАП за установяване и събиране на частно държавно вземане по закона за НАП, по регистрирани нередности, при които не е извършено доброволно възстановяване на средства от страна на бенефициентите.

1.8. Главна дирекция „Оперативна програма Околна среда“ – Министерство на околната среда и водите – Управляващ орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г. (ОПОС).

В периода 01.01 – 31.12.2015 г. УО на ОПОС е извършил 181 проверки на място на бенефициенти по програмата.

1.9. Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ):

В ДФЗ при извършване на риск анализ се използва ИСАК - специализирана софтуерна програма. ИСАК позволява извършване на анализ по различни рискови критерии и генериране на извадки от проекти, заявления за подпомагане и заявки за плащане за извършване на следващи проверки от дирекция „Противодействие на измамите“. В резултат на извършен прецизен риск анализ с участието на дирекции „Противодействие на измамите“, дирекция ДПМРСР и дирекция „Технически инспекторат“ са установени като най-високо рискови:

- 21 бенефициенти, подали заявления за подпомагане по мерки 311 и 312 от ПРСР 2007 – 2013 г. Бенефициентите, по заявленията на които са установени съмнения за измама са 42,85%, а бенефициентите с установени съмнения за нередност са 23,80%.

- 21 бенефициенти, заявленията за подпомагане, на които са изготвени от една и съща консултантска фирма, установена като участваща в голям брой случаи със съмнения за измама. Бенефициентите, по заявленията, на които са установени съмнения за измама са 38,09%, Бенефициентите, по заявленията, на които са установени съмнения нередност са 19,04%; Бенефициентите, по заявленията, на които е отказано финансиране е 19,04%.

- 15 бенефициенти, подали заявления за подпомагане по мерки 311 и 312 от ПРСР 2007 – 2013 г., в които са включили за подпомагане луксозни кемпери, каравани и леки автомобили. Бенефициентите, по заявленията, на които са установени съмнения за измама са 33%. Бенефициентите, по заявленията, на които са установени съмнения нередност са 40%.

От дирекция „Директни плащания“, ДФЗ, в изпълнение разпоредбите на Регламент № 809/2014 на Комисията е извършен избор на заявления за подпомагане за извършване на проверка на място за кампания 2015, базиран на резултатите от проверките на място за кампания 2014 и оценка на използваните критерии. Избрани са 7 879 заявления по всички схеми и мерки, финансирани от националния бюджет и от ЕС, и отделно 400 заявления със заявено участие по схемите за подпомагане на животни, финансирани изцяло от националния бюджет. Във връзка с прилагането за четвърта поредна година на законоустановените изисквания за управление е извършен избор на заявления, които да бъдат проверени за спазване на изискванията за кръстосано съответствие.

От дирекция „Технически инспекторат“, ДФЗ, са извършени 2780 проверки на място по мерки от ПРСР 2007 – 2013, 117 проверки на място по мерки от ПРСР 2014-2020, 14037 проверки на място по мерки и схеми за директни плащания и мерки 213 и 214 от ПРСР 2007 –

2013, 1377 проверки на място по селскостопанските пазарни механизми, 179 проверки на място по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство”, 1108 проверки на място по краткосрочни схеми за подпомагане.

В програмата за проверки след плащания през 2013/2014 г. и 2014/2015 г. са проверени 145 транзакции по мерките „Възстановявания при износ на пилешко месо”, „Възстановявания при износ на яйца”, „Национална програма по пчеларство”, „Благотворителност”, „Училищен плод” и „Инвестиции (плодове и зеленчуци)”.

Към 01.01.2015 г. в дирекция „Противодействие на измамите“ (ДПИ) са налични 206 неприключени сигнала за нередност, получени през 2014 г., отнасящи се за 338 бенефициента. За 2015 г. в ДПИ са получени 354 сигнали за нередности, отнасящи се за 555 бенефициенти. През 2015 г. ДПИ работи общо по 560 сигнала за нередност, като проверките се отнасят за 893 бенефициента. По 154 сигнали и във връзка с 232 бенефициенти от тях е изпратен сигнал до компетентна институция или е констатирано наличие на предварителна проверка от компетентна такава; по 228 сигнала и 350 бенефициенти работата е приключена с мнение за липса на данни за измама или мнение, че фактите и обстоятелствата, описани в резолираните за проверка от ДПИ сигнали, не се отнасят до компетенциите на ДФЗ. Към 31.12.2015 г. не е приключена работата по 178 сигнали за нередности, отнасящи се за 311 бенефициента.

1.10. Дирекция АФКОС – МВР.

В периода 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г. в сектор „Административни разследвания“ са водени общо 44 броя административни проверки за идентифициране на нередности, засягащи финансовите интереси на ЕС, както следва:

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОВЕРКИ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ	
Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.	9
Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г	8
Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г	5
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013 г	2
Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007 – 2013 г	2
Оперативна програма „Развитие на сектор рибарство“ 2007 – 2013 г	1
Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.	7
ФАР	1
Седма рамкова програма на Европейския съюз, за научни изследвания	1
Програма „Младежта в действие“	1
Програма за европейско териториално сътрудничество България – Сърбия	2
Програма за европейско териториално сътрудничество Гърция – България	1
Програма за европейско териториално сътрудничество Румъния – България	2
Европейски бежански фонд	1
СЕПП	1
Общо	44
Стойността на БФП по проверяваните проекти е в размер от 45 917 лв. до 77 291 892 лв.	

Приключени са осем административни проверки, от които пет със заключение, че е идентифицирана нередност и са направени препоръки към УО за предприемане на последващи действия. Две от административните проверки са приключили без отправяне на препоръки, тъй като са установени нередности от УО. Една от административните проверки е приключила със заключение, че не е идентифицирана нередност.

През 2015 г. в дирекция АФКОС са постъпили общо 214 броя сигнали с материали съдържащи информация за нередности, както следва:

- 173 броя сигнали за нередности от граждани;
- 36 броя входящи материали от различни институции, с информация за нередности;
- 5 броя сигнали за нередности, препратени от ОЛАФ.

По всички постъпили материали се извършва първоначална проверка, оценка и анализ. Проверката по 65 броя от постъпилите сигнали е приключила.

ПОЛУЧЕНИ СИГНАЛИ ЗА ЕВЕНТУАЛНИ НЕРЕДНОСТИ ПО ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ, СЪФИНАНСИРАНИ ОТ ЕС	
Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.	12
Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г	20
Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г	20
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013 г	29
Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007 – 2013 г.	7
Оперативна програма „Транспорт“ 2007 – 2013 г.	2
Оперативна програма „Техническа помощ“ 2007 – 2013 г.	1
Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020 г.	1
Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.	1
Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014 – 2020	1
Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.	38
Преходен финансов инструмент	2
Национален доверителен екофонд	1
Финансов механизъм за европейско пространство	1
Програма за европейско териториално сътрудничество България – Сърбия	2
Програма за европейско териториално сътрудничество Гърция – България	3
Програма за европейско териториално сътрудничество Румъния – България	3
Програма за европейско териториално сътрудничество България – Македония	1
Схема за национални доплащания за тютюн	2
СЕПП	21
САПАРД	5
Държавни помощи	2
Еразъм+	1
Сигнали, по които не е посочен проект или програма или не са от компетентността на дирекция АФКОС	38
Общо	214

2. Образувани преписки и наказателни производства, приключили със съдебно решение наказателни производства.

2.1. Главна дирекция „Гранична полиция“ (ГДГП) – МВР:

След извършени съвместни действия между ГДГП с национални и международни институции са предотвратени опити на контрабанда на акцизни стоки без държавни вземания, като са предотвратени щети на републикански и европейския бюджет. В ГДГП през 2015 г. са заведени общо 134 бр. досъдебни производства по чл. 242 (26 бр.) и чл. 234 (108 бр.) от НК, касаещи контрабанда и разпространение на стоки без държавни вземания.

По-значими случаи на задържани акцизни стоки – цигари – са следните:

2.1.1. На 04.11.2015 г. в землището на с. Странджа, общ. Болярово в хода на проверените ПСД са открити цигари без акцизен бандерол от марките ММ, Ашима, Акхтамар с общо количество 5 118 000 къса. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 1 278 221 лв. По случая е образувано досъдебно производство.

2.1.2. На 07.03.2015 г. на българо-гръцката граница във влизания в страната товарен автомобил с българска регистрация са открити недеklarирани 4 500 000 къса (225 000 кутии) цигари “American legend” без акцизен бандерол. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 1 123 875 лв. По случая е образувано досъдебно производство и е уведомена Окръжна прокуратура – Благоевград.

2.1.3. На 19.02.2015 г. на българо-румънската граница на излизане от страната е извършена проверка на товарен автомобил с българска регистрация. Според представените документи, превозваният товар по CMR е тоалетна хартия, домакинска хартия и памперси с тегло 4460 кг. При пролъчване с мобилна рентгенова система е установено, че в предната част на автомобила има изграден тайник. След допълнителна проверка в тайника са открити общо 112 кашона цигари – по 50 стека, по 10 бр. кутии – общо 1 120 000 къса цигари марка ASHIMA без български акцизен бандерол. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 279 720 лв. По случая е образувано досъдебно производство.

2.1.4. На 04.11.201 г. в 10.30 ч. на пристанище Варна е извършена входяща гранична проверка на м/ф, пристигащ от Украйна, превозващ леки автомобили. При извършената проверка с рентген съвместно със служители на митнически под-пункт „Фериботен комплекс“ в автомобилите са открити в специално изработени тайници 647 240 къса (32 362 кутии) цигари от различни марки с украински акцизен бандерол. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 161 648 лв. По случая са образувани две досъдебни производства и е уведомена Окръжна прокуратура – Варна.

2.1.5. На 11.02.2015 г. в 21.55 ч. на българо-гръцката граница на влизания в страната автобус с българска регистрация е извършена проверка, при която в тайници в кухни до двете врати са открити недеklarирани 419 800 къса (20 990 кутии) цигари от различни марки без акцизен бандерол. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 104 845 лв. По случая е образувано досъдебно производство и е уведомена Районна прокуратура – Петрич.

2.1.6. На 10.03.2015 г. около 04,45 ч. на българо-гръцката граница е извършена проверка на влизачите в страната леки автомобили с гръцки регистрационни номера. При извършените проверки са открити в кухни и пригодени тайници в пода, багажника и седалките общо 26 400 къса цигари без акцизен бандерол с надпис Duty free от марките Marble и Jim Slims. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета е в размер на 31 568 лв. По случая са образувани досъдебни производства по чл. 242, ал. 1, буква „д“ от НК и досъдебно производство по чл. 234, ал. 2, т. 3 от НК по описа на ГПУ – Петрич.

2.1.7. В процеса на работа по противодействието на контрабандата през държавната граница на Република България в ГДПП е получена и потвърдена оперативна информация за схема на контрабанда на акцизни стоки (тютюн за наргиле и тютюневи изделия) през държавната граница в колетни пратки на спедиторски фирми:

2.1.7.1. На 28.08.2015 г. в 21.45 ч. на българо-гръцката граница в товарното помещение на автобус са открити, в колетна пратка, недеklarирани 185 бр. пакети по 250 гр. ароматизиран тютюн за наргиле. По предварителни изчисления предотвратената щета за бюджета от неплатен акциз е в размер на 7 030 лв.

2.1.7.2 На 06.04.2015 г. е постъпила информация за предстояща контрабанда на акцизни стоки (тютюн за наргиле) с общо тегло около 100 кг. Според информацията, колетите ще бъдат превозени с карго товар на спедиторска фирма с крайна точка Федерална Република Германия. След осъществено взаимодействие и съвместни ОИМ с германските полицейски и митнически власти на 11.04.2015 г. на посочен адрес са задържани около 60 кг. акцизен тютюн за наргиле в две колетни пратки. Образувано е наказателно производство от Службата за митническо разследване – Хановер на основание укриване на данъци.

2.1.7.3. На 16.07.2015 г. по информация, че в складово помещение в кв. Горубляне са укрити акцизни стоки е проведена е СПО от служители на 07 РПУ-СДВР и на ГДНП. В складовото помещение са установени и намерени акцизна стока (тютюн за наргиле), нарязан тютюн, машина за рязане на тютюн, опаковки за пакетиране на акцизна стока. На място е задържано лице – сирийски гражданин със статут на постоянно пребиваващ в Република България. Образувано е досъдебно производство за извършено престъпление по чл. 234 от НК.

2.2. Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ (ГДБОП) – МВР:

2.2.1. Измами с фондове на ЕС. През 2015 г. служители на сектор „Изпиране на пари и измами с фондове на ЕС“ са провели мероприятия по организирана престъпна група, действаща на територията на страната, целяща неправомерно усвояване на средства от ЕС, посредством използване на неистински документи – престъпление по чл. 321 във вр. с чл. 212, ал. 3 от НК. Установено е, че пет фирми са кандидатствали по Натура 2000 вДФЗ, като са използвали неистински документи. При подаване на заявленията за подпомагане на кампания 2014 г. пред фонда, фирмите са предствлявани от едно и също упълномощено лице, както и всички пълномощни са заверени пред един и същи нотариус. Управителите на петте фирми са от един и същи град, а дружествата са с адресна регистрация в цялата страна. Договорите за наем на земеделска земя са в различни общини. За разкриване дейността на групата е осъществено много добро взаимодействие сДФЗ.

2.2.2. Нарушения на митническия режим (контрабанда на цигари и тютюневи изделия): През 2015 г. служители на сектор „Контрабанда“ при ГДБОП са поканени да се присъединят към проект на Европол, председателстван от Германия и Холандия, целящ осъществяването на по-ефективен контрол върху материали и машини, предназначени за нелегално производство – оперативна дейност 2.6 от Оперативен план за действие в рамките на новия Политически цикъл на ЕС за борба с тежката и международна организирана престъпност (EMPACT/EXISE).

Засилен е обменът на оперативна информация по каналите на Европол във връзка с прилагани престъпни схеми за отклоняване на цигари, произведени в ЕС, при движението им в режим „отложено плащане на акциз“. На 20.04.2015 г. в гр. Хага, в централата на Евроджъст, е проведена координационна среща между засегнатите от престъпна дейност държави (България, Великобритания, Румъния, Испания и Молдова), като са обменени данни за водените в отделните страни разследвания. На 12.10.2015 г. е организиран съвместен екип за разследване (СЕР), в който са включени България, Румъния, Молдова и Литва. Всички документи, свързани със СЕР са приобщени към воденото в ГДБОП досъдебно производство.

В изпълнение на поетите ангажименти от страна на България, служители от сектор „Контрабанда“ при ГДБОП участват в международно разследване на организирана престъпна група, свързано с нелегалното производство на цигари на територията на ЕС. Част от работниците в незаконните фабрики са български граждани – бивши работници от държавните цигарени предприятия в България. Придобиваната в хода на разследването информация, след координация с Европол, своевременно е предоставяна на компетентните власти на страните от ЕС. В резултат на съвместни действия, през 2015 г. са разкрити 4 незаконни фабрики за

производство на цигари на територията на ЕС (по една в Унгария и Белгия; две в Полша):

- На 02.02.2015 г. на територията на Унгария, в близост до гр. Будапеща е разкрита нелегална фабрика за производство на цигари. Установена е поточна линия за производство на цигари марка GOLD MOUNT и професионална поточна линия за рязане на тютюн. Иззета е готова продукция в размер на 2,3 милиона къса цигари, над 22 тона нарязан и ненарязан тютюн, голямо количество суровини и материали за производство, заготовки за опаковки на цигари от марката MARLBORO. Готовата продукция е била предназначена за нелегалния пазар на страни от Европейски съюз;

- На 27.07.2015 г. в Полша, в близост до гр. Катовице, е разкрита нелегална фабрика за производство на цигари. Иззети са около 3 200 кг. нарязан тютюн, голямо количество суровини и материали за производство, заготовки за опаковки на стекове и кутии за цигари, както и готова продукция в размер на 1 418 060 къса цигари, предназначени за Литва, Латвия и Великобритания;

- На 27.08.2015 г. в гр. Зеле, Белгия, са конфискувани 10 680 кг. суров тютюн, 2 400 кг. нарязан тютюн, лепило, фолио, филтри, цигарена хартия, кашони и опаковки за цигари Gold Mount, тарнспортъори (conveyor belts), голям въртящ се агрегат (heating canon), вентилатор REZNOR. Намерени са и 2 машини, които са били предназначени за производство на цигари;

- На 18.09.2015 г. на територията на Полша е разкрита нелегална фабрика за цигари, разполагаща с две поточни линии за производство на марката Marlboro white. Иззета е готова продукция, около 11 500 кг. тютюн, голямо количество суровини, материали за производство и заготовки за опаковки.

За сътрудничеството на национално ниво примери за добро взаимодействие са проведените съвместни операции на служители от сектор „Контрабанда“, заедно с представители на АМ, НАП, ДАНС, СДВР и областните дирекции на МВР. По-характерен пример е проведената на 29.10.2015 г. операция съвместно със СДВР, с цел документиране дейността на ОПГ, осъществяваща разпространение на цигари без акцизен бандерол. В резултат на съвместните действия са иззети 4 193 000 къса цигари. По случая е образувано досъдебно производство.

2.3. Главна дирекция „Национална полиция“ (ГДНП) – МВР:

2.3.1. В СЗППФС на ЕС при ГДНП – МВР през 2015 г. са приключени две досъдебни производства с установени добри практики и постигнати добри резултати при разследването на сериозни измами с Европейски структурни, земеделски или инвестиционни фондове, директни инвестиционни фондове и директни плащания на площ. Като индикатори за инкриминираното деяние, могат да се посочат заявяване на големи площи за обработка за сравнително кратко време и свързаност между някои от дружествата.

2.3.2. В ОДМВР – Враца е приключено едно досъдебно производство срещу физическо лице, регистриран земеделски производител, обвиняем за извършено престъпление по чл. 248а, ал. 2 вр. ал. 1 от НК. Досъдебното производство е изпратено за повдигане на обвинение с обвинителен акт на Окръжна прокуратура – Враца.

2.3.3. През 2015 г. в ОДМВР – Разград са отработени две досъдебни производства по чл. 248а от НК и чл. 212, ал. 3 от НК, образувани по сигнали от ДФЗ за представени неверни данни от бенефициенти, с цел неправомерно получаване на парични средства по мярка 112 „Създаване на стопанства от млади фермери“, които средства са предоставени от Европейски фондове. За всеки един от двата сигнала се касае за нанесена щета в размер на 25 000 лв.

2.3.4. При проведена от служители на ОДМВР – Пловдив специализирана полицейска операция на 29.03.2015 г. в момент на разтоварване на цигари без акцизен български бандерол

от товарен автомобил в склад, находящ се в гр. Пловдив, са задържани седем лица, сред които и шофьорът на товарния автомобил-турски гражданин. При извършената проверка в товарното отделение на камиона са открити 1 420 кашона, равняващ се на 14 200 000 къса цигари без акцизен бандерол от марката Jin Ling на обща стойност 7 983 95 лв. Образувано е досъдебно производство за престъпление по чл. 234, ал. 2 от НК от Окръжна прокуратура – Пловдив.

При проведени оперативно-издирвателни мероприятия е установен и втори товарен автомобил с турска регистрация, превозващ контрабандни цигари, който е преминал през ГКПП „Капитан Андреево“ и е влезнал на територията на Република България. Извършено е претърсване и изземване на горепосочения товарен автомобил по реда на чл. 161, ал. 2 от НПК, при което са открити и иззети от товарното отделение на камиона 1 450 кашона, равняващи се на 14 500 000 къса цигари марка PRESIDENT, без поставен на тях български акцизен бандерол на обща стойност 8 152 625 лв., както и други документи с отношение към случая.

В резултат на оперативно-издирвателните мероприятия и процесуално-следствените действия по досъдебното производство и предприетите действия по пресичане на осъществяваната престъпна дейност са задържани 28 700 000 къса цигари без български акцизен бандерол на обща стойност 16 136 575 лв. С оглед доказване на престъпната дейност са извършени процесуално-следствени действия на територията на Пловдив, ГКПП „Капитан Андреево“, ГКПП „Калотина“, София, Хасково, Свиленград, Харманли и Димитровград.

Повдигнати са обвинения на 32 лица, от които 3 служители на МВР и 8 служители на Агенция „Митници“. Обвинения са повдигнати и на турски граждани, имащи отношение към престъпна дейност. Обявени за издирване с Европейска заповед за арест са 10 лица. По случая за 24 часа по ЗМВР са задържани 78 лица.

При работата по разкриване на подобна престъпна дейност, ключово значение има сътрудничеството между националните и международните институции, в случая турските и гръцките власти, Европол и Интерпол, вследствие на което са установени и задържани част от укриващите се извършители и е придобита значима за делото информация.

От проведената специализирана полицейска операция се отчита и оказаната превенция, тъй като извършваните впоследствие проверки на лица, адреси и търговски обекти в ромските махали е констатирано рязко намаление на количествата контрабандни цигари.

2.3.5. През 2015 г. в ГДНП и ОДМВР са образувани общо предварителни проверки/преписки и досъдебни производства, касаещи противодействие на измамите със средства на ЕС, както следва:

- ГДНП – общ брой предварителни проверки/преписки – 98 бр.;
- ГДНП – общ брой досъдебни производства – 86 бр.;
- ОДМВР в страната – общ брой предварителни проверки/преписки – 161 бр.;
- ОДМВР в страната – общ брой досъдебни производства – 114 бр.

2.4. Агенция „Митници“ (АМ).

2.4.1. Реализиран случай за предотвратяване на контрабанда с цигари.

На 26.10.2015 г. на ГКПП Златарево, в посока Република България, е спрян за проверка празен товарен автомобил – цистерна за превоз на втечен газ с македонски регистрационен номер. При проверката се установява, че товарният отсек на цистерната е пригоден за контрабанден превоз на цигари. След премахване на задния люк на цистерната е установено, че над задните оси на полуремаркетото са подредени в кашони и чували цигари от марките: Monte Carlo-200 000 къса, Chesterfield Red-270 750 къса, Chesterfield Blue-251 560 къса, Chesterfield Silver-83 030 къса, Pall Mall-300 000 къса, Sani Slims-999 800 къса. Стойността на предмета на нарушение възлиза на 717 930 лв., а избегнатият акциз е в размер на 369 798,38 лв. По случая е

образувано досъдебно производство, задържани са две лица – македонски граждани, цигарите и превозното средство.

2.4.2. През 2015 г. митническите органи са съставили 5 174 броя акта за установяване на административни нарушения (АУАН) и са издали 6 344 броя наказателни постановления (НП), от които:

- 2 770 броя АУАН по реда на Закона за митниците и издадените НП са 2 625 броя;
- 2 332 броя АУАН по реда на Закона за акцизите и данъчните складове и издадените НП са 3 668 броя;
- 72 броя АУАН по Валутния закон и издадените НП са 51 броя.

2.4.5. За периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г. са образувани 519 броя досъдебни производства, от които по чл. 234 от НК – 245 броя, по чл. 242 от НК – 256 броя и по чл. 251 от НК – 17 броя.

2.5. Прокуратура на Република България (ПРБ).

Данните за всички видове престъпления за измамливо усвояване на средства от ЕС се представят за периода 2010 – 2015 г. поотделно за всяка година. Обзорният преглед за период по-голям от дванадесет месеца дава възможност да се направят и съответни изводи, както и да се открият тенденции. Периодичният анализ на данните, с предприемане на съответните вътрешноорганизационни мерки, спомага за подобряване на срочността на разследване на този вид дела, както и за повишаване ефективността на прилагането на закона в сферата на защита на финансовите интереси на ЕС.

Обобщените данни за всички видове престъпления, засягащи финансовите интереси на ЕС, по които ПРБ упражнява ръководство и надзор, за периода 2010 – 2015 г. са следните:

Година	Наблюдавани производства в досъдебна фаза	Новообразувани досъдебни производства	Внесените в съда прокурорски актове	Обвиняеми лица по внесените в съда прокурорски актове	Осъдените и санкционирани лица с влязъл в сила съдебен акт	Оправдани и санкционирани лица с влязъл в сила съдебен акт
2010	841	473	330	339	225	11
2011	549	236	197	199	159	19
2012	587	368	175	181	143	15
2013	421	179	103	118	96	8
2014	444	169	120	136	80	4
2015	425	196	97	116	88	5

В периода 01.01.2015 г. – 21.12.2015 г. са наблюдавани общо 35 преписки, от които 16 по досъдебни производства. Новообразуваните преписки през годината са общо 12 – една по сигнал от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“, Министерство на финансите, девет преписки по сигнали от дирекция АФКОС и две по сигнали от ОЛАФ.

От наличната база данни през 2015 г. са приключени общо седем броя преписки, от които с постановление за отказ да се образува досъдебно производство – шест. Внесен е един обвинителен акт. В края на 2015 г. останалите за наблюдение във ВКП преписки с натрупване от предходни години са 28. От тях 18 са по сигнали на ОЛАФ и дирекция АФКОС.

VI. По-важни дейности, осъществени за подобряване на комуникацията и информационния обмен, повишаване информираността и постигане на широка обществена осведоменост по въпросите на борбата с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС

Всички институции, представени в Съвета, ангажирани с управлението и изпълнението на европейски фондове и програми, информират обществеността за дейността си по превенция и установяване на нередности и измами, посредством интернет страниците си. Периодично публикуваната информация, свързана с регистрираните сигнали и установените нередности, се обновява.

Отговорните институции провеждат обществени форуми (обучения, семинари, кръгли маси, конференции) на различна тематика, в рамките на които задължително се представя и дейността по превенция и разкриване на нередности. Част от програмите за обучение на бенефициенти и кампании за потенциални кандидати включват модул, свързан с избягване на нарушения и недопускане на нередности.

Със Закона за държавната финансова инспекция е регламентирано изискване за публично оповестяване на резултатите от всяка конкретна финансова инспекция. До 10-о число на месеца, следващ всяко тримесечие, Агенцията за държавна финансова инспекция публикува на своята интернет страница списък с обектите, в които финансовите инспекции са приключили, както и информация за резултатите от тях. В тези информации се съдържат данни за проверяваната организация или лице, установените вреди и нарушения, съставените актове за установяване на административни нарушения и актове за начет, както и данни относно проверено при инспекциите европейско финансиране.

От страна на дирекция „Финансово разузнаване“ – ДАНС са дадени 32 броя писмени указания с методическа помощ по зададени въпроси от страна на задължени лица по ЗМИП, във връзка с прилагане на мерките за превенция на изпирането на пари. През 2015 г. са обработени 1 076 проекта на вътрешни правила за контрол и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма. През същия период са дадени 222 бр. методически указания и са изпратени 740 бр. уведомителни писма до задължени лица за утвърдени правила.

През периода 01.01. – 31.12.2015 г. са подготвени 292 прессъобщения, свързани с работата на Агенция „Митници“ и резултатите от нея, разпространени до национални, регионални и международни медии, като приоритет в комуникацията с външните публики е поставена върху превенцията на данъчните измами с акциз и отклоняване от облагане с акциз, както и борбата с контрабандата на акцизни стоки (основно тютюневи изделия).

На интернет страницата на ДФ „Земеделие“ са публикувани примерни индикатори за изкуствени условия, констатации и доклади от проведени одити от национални контролни органи по въпросите на превенцията, противодействието и администрирането на нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС. Всички бенефициенти по Програмата за развитие на селските райони попълват декларации, че са запознати с определенията за нередност и измама и/или че не са създали изкуствени условия с цел осигуряване на предимство (получаване на по-голяма финансова помощ; заобикаляне на изискванията; получаване на по-висок ранкинг и др.) в противоречие на целите на мярката.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Статистическа информация за докладваните до ОЛАФ случаи на нередности за 2015 г. – 13 листа.